

että entisen suuruisia vuokria ei voitu laskea saatavan vuoden varrella tehtävien uusien sopimusten mukaan. Rakennusten sekä myynti- ja toripaikkain vuokria arvioitiin kertyvän 14,028,907 markkaa, jolloin vähennys oli 381,669 markkaa, mistä 131,199 markkaa kohdistui kaupunkitalojen vuokriin, 53,870 markkaa poliisihuoneistojen, 42,000 markkaa kunnallisten työväenasuntojen ja 154,600 markkaa myynti- ja toripaikkain vuokriin. Kansanpuistojen vuokria arvioitiin kertyvän 60,225 markkaa ja urheilukenttien 10,000 markkaa vähemmän kuin edellisenä vuonna, siirtolapuutarhain sensijaan Vallilan puutarhan tultua lisäksi 35,476 markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lukuun Erinäiset vuokrat merkityt tulot vähenivät 367,143 markkaa, pääasiallisesti koska uusia perusteita oli sovellettu arvioitaessa kansakoulutalojen ja työväenopiston vuokria. Kymmenennen osaston tulojen loppusumma aleni 44,220,641 markasta 40,912,291 markkaan.

Yhdenteentoista osastoon merkityt sekalaiset tulot alenivat 721,924 markkaa eli 7,963,950 markkaan. Vähennys aiheutui pääasiallisesti siitä, että valtuuston päättämästä viranhaltijain palkkain alennuksesta aiheutuva tulo vuonna 1932 laskettiin 6,000,000 markaksi, vuonna 1933 sitävastoin ainoastaan 5,300,000 markaksi.

Kahdenteentoista, Verotus nimiseen lukuun merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotuksella koottava määrä 227,284,258 markaksi osoittaen niinmuodoin vuoden 1932 talousarvion 234,007,810 markkaan verrattuna 6,723,552 markan vähennystä.

C. Muut asiat.

Ruotsin kruununprinssin ja kruununprinsessan vierailu. Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ilmoitti ¹⁾ Ruotsin kruununprinssin ja kruununprinsessan vierailleen kaupungissa joulukuun 3—5 p:nä. Puheenjohtaja oli yhdessä kaupunginjohtajan kanssa kaupungin puolesta ottanut vastaan heidän kuninkaalliset korkeutensa heidän saapuessaan kaupunkiin ja silloin pitänyt lyhyen tervehdyspuheen, johon kruununprinssi oli vastannut. Vierailun viimeisenä päivänä kaupunginhallitus oli järjestänyt korkeille vieraille kaupungintaloon yksinkertaisen, mutta täysin kaupungin arvon mukaisen iltajuhlan.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ne toimenpiteet, joihin kaupunginhallitus oli vierailun johdosta ryhtynyt, ja päätti lausua niistä hallitukselle kiitoksensa.

Albertinkadun tontin n:o 6 julkisivuoikeus. Kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ opetusministeriölle pyydetyn selvityksen siitä, miten Albertinkadun tontin n:o 6 omistaja oli voinut rakentaa tontilleen rakennuksen, jolla oli julkisivu saman kadun tonttia n:o 8 vastaan, ja lausui siinä, että kyseisen rakennuksen piirustukset oli asianmukaisesti vahvistettu syyskuun 9 p:nä 1889 omistajan sitä ennen saatua oikeuden julkisivun rakentamiseen silloista Aleksanterinteatteria vastaan. Kaupunginviranomaiset olivat toisessakin yhteydessä käsitelleet kysymystä oopperatonttia vastassa olevien tonttien rakennuskorkeuksista ja julkisivuoikeuksista ³⁾. Vuonna 1923 Svenska folksko-

¹⁾ Kvsto 7 p. jouluk., esipuhe. — ²⁾ S:n 20 p. tammik. 10 §. — ³⁾ Ks. v:n 1923 kert. s. 135 ja v:n 1928 kert. s. 113.

lans väänner niminen yhdistys anoi saada rakentaa omistamalleen Lönnrotinkadun tontille rakennuksen, jolla oli sama korkeus kuin avoimen paikan varrella olevalla rakennuksella sekä julkisivu oopperatonttien rajaa vastaan, ja vuonna 1928 Albertinkadun tontin n:o 6 omistaja anoi, että oopperatonttien rakentamattomat osat julistettaisiin avoimeksi paikaksi, jotta mainitulla tontilla olevaa rakennusta saisi korottaa. Näistä anomuksista opetusministeriölle antamissaan lausunnoissa kaupunginvaltuusto oli ehdottanut jälkimmäisen niistä evättäväksi, mikäli se koski oikeutta niin korkean rakennuksen teettämiseen kuin oli sallittua ainoastaan avoimen paikan varrella, mutta samalla ilmoittanut, että kaupungilla puolestaan ei ollut mitään muistuttamista sitä vastaan, että tonteilla n:ot 19 ja 21 olevat rakennukset saivat oopperatontteihin päin julkisivun, jonka korkeus oli sama kuin tontilla n:o 6 olevan rakennuksen eli n. + 28.5 m nollatasosta lukien.

Korttelin n:o 77 yhteinen pihamaa ja Lönnrotinkadun tonttien n:ot 19 ja 21 julkisivuoikeus. Privata svenska flickskolan r. f. nimisen yhdistyksen anottua opetusministeriöltä oikeutta yhteisen pihamaan järjestämiseen IV kaupunginosan korttelissa n:o 77 sijaitseville Lönnrotinkadun tonteille n:ot 19 ja 21 ja n. s. oopperatonteille sekä ensiksi mainituille tonteille oikeutta julkisivun rakentamiseen oopperataloon päin kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ anomuksesta antamassaan lausunnossa ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista sen hyväksymistä vastaan.

Rakennusajan pidennys. Lokakuun 19 p:nä 1931 kiinteistölautakunta möi huutokaupalla XIV kaupunginosan korttelissa n:o 463 sijaitsevan Töölöntorinkadun tontin n:o 1 ²⁾, josta kuitenkin osa siihen aikaan oli vuokrattuna, joten ostaja voi saada sen haltuunsa vasta s. v. joulukuun 1 p:nä. Tontinomistajan tekemään anomukseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että tontin hinnan alennuksen saamisen ehdoksi määrätty ⁴⁾ 14 kuukauden rakennusaika laskettaisiin alkavaksi vastaanottopäivästä eikä aikaisemmin vahvistetun säännön mukaisesti huutokauppatilaisuudesta.

Sopimus sähköenergian hankkimisesta. Kaupungin ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välillä ⁵⁾ vuonna 1920 ja kaupungin ja Imatran voimalaitoksen välillä ⁶⁾ vuonna 1928 tehtyjen sähkövoiman hankintasopimusten mentyä umpeen joulukuun 31 p:nä 1931 oli kuluvan vuoden alusta väliaikaisesti sovellettu toisaalta kaupungin ja toisaalta molempien edellä mainittujen yhtiöitten välistä uutta sopimusta ⁷⁾. Tämän sopimuksen kaupunginhallitus lähetti kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi samalla huomauttaen, että hallituksen mielestä oli sopimatonta, että sähkön hinta oli ehdotuksessa tehty riippuvaiseksi polttoaineen hinnasta. Asian niin ollessa sopimus oli kaupungille edullinen ainoastaan niin kauan kuin hiilet olivat huokeat. Niiden hinta oli kuitenkin sopimuksen laatimisen jälkeen tuntuvasti kohonnut ja siinä ehdotettu laskuperuste saattoi vallitsevissa epävarmoissa oloissa hyvin huomattavasti korottaa sähkövoiman hintaa. Kaupunginhallitus ehdotti tähän viitaten, että sopimuksessa mainitulle H-luvulle, jolla tarkoitettiin sitä Suomen markan määräistä keskihintaa 1,000,000 tehollista lämpöyksikköä sisältävää polttoainemäärää kohden, joka kaupungin sähkölaitoksen täytyisi maksaa siitä kattilahuoneeseensa hankitusta polttoainemäärästä, joka tarvittaisiin, ellei vesivoimahankintaa jatkettaisi, vuoden 1932 toukokuun jälkeen määrättäisiin arvo kahdesti vuodessa, kulloinkin

¹⁾ Kvsto 20 p. tammik. 10 §. — ²⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 282. — ³⁾ Kvsto 23 p. maalisk. 14 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 12. — ⁵⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 151. — ⁶⁾ S:n v. 1928 kert. s. 114. — ⁷⁾ S:n 1931 kert. s. 244.

kuudeksi kuukaudeksi eteenpäin ottaen huomioon silloin vallitsevat kaupungin sähkölaitokselle edullisemmat joko koti- tai ulkomaisen polttoaineen hinnat, kuitenkin lukuunottamatta 1 §:n 2 kohdassa mainittuja jätteitä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ kaupungin sekä Etelä-Suomen voimasaakeyhtiön ja Imatran voimalaitoksen välisen sopimusehdotuksen kaupunginhallituksen ehdottamin muutoksin sekä valtuutti kaupungin teknillisten laitosten hallituksen allekirjoittamaan sen kaupungin puolesta.

Eräiden maistraatin virkain uudelleenjärjestely. Kaupunginhallituksen tätä tehtävää varten asettama komitea ²⁾ oli antanut mietinnön ³⁾, joka sisälsi selvityksen kaupungin viranhaltijain virkasivutuloista, ja siinä huomauttanut, että virkasivutuloja kantoivat pääasiallisesti maistraatin ja raastuvanoikeuden sekä näiden alaisten ulosottolaitoksen ja raatihuoneen arkiston viranhaltijat. Virkasivutulot olivat enimmäkseen toimituskirjain lunastuksia ja toimituspalkkioita ja ne suoritettiin tammikuun 15 p:nä 1883 toimituskirjojen lunastuksesta ja toimituspalkkioista annetun asetuksen ja siihen jälkeenpäin tehtyjen muutosten nojalla. Selvityksestä ilmeni, että viranhaltijain virkasivutulot useimmissa tapauksissa eivät olleet niin suuria, ettei niitä voinut pitää kohtuullisena korvauksena asianomistajan hyväksi yliajalla tehdystä työstä. Mikäli asia koski ulosottoapulaisia, joiden tehtävänä oli verojäämien periminen, kaupungilla sitäpaitsi oli suoranaista etua siitä, että heitä virkasivutuloilla kannustettiin mahdollisimman hyvän työntuloksen saavuttamiseen. Niin ollen komitea oli sitä mieltä, että useimpien sivutuloja nauttivien viranhaltijain tuli saada säilyttää ne edelleen. Erikoisasemassa oli kuitenkin maistraatinsihteeri ja ensimmäinen julkinen notaari, jonka virkasivutulot nousivat hyvin huomattaviin määriin, komitean arvion mukaan pyörein luvuin 300,000 markkaan vuosina 1929 ja 1930 sekä 365,000 markkaan vuoden 1931 yhdeltätoista kuukaudelta.

Voimassa olevien säännösten mukaan maistraatinsihteeri Helsingissä hoiti eräitä julkiselle notaarille kuuluvia tehtäviä, hänen velvollisuutenaan kun oli toimittaa vekseli-, meri- y. m. protestit sekä laatia ja lähettää otteet niissä syntyvistä pöytäkirjoista sekä virkahuoneessaan tai muualla olla saapuvilla obligatioiden arpomisissa ja muissa toimituksissa, joihin yleisö hänet kutsui, sekä antaa niistä pöytäkirjanotteet.

Kokemus oli kuitenkin osoittanut, että sekä maistraatinsihteerin että ensimmäisen julkisen notaarin tehtävien hoitaminen oli yhdelle henkilölle ylivoimaista. Väkiluvun kasvaessa oli vekseliprotestien määrä ja siten myöskin ensimmäisen julkisen notaarin työtaakka lisääntynyt paljoa enemmän kuin oli voitu otaksua vuonna 1915, jolloin tämä virka viimeksi järjesteltiin uudelleen. Maistraatin työjärjestyksen mukaan ensimmäinen julkinen notaari oli velvollinen itse kustantamaan niiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen, joista hän kantoi lunastusmaksun. Olosuhteet olivat kuitenkin kehittyneet siten, että hän kolmen puhtaaksikirjoittajattaren lisäksi palkkasi vakinaisen, hänen virkahuoneessaan toimivan apulaisen, joka yhdessä hänen kanssaan palveli yleisöä, hoiti konttoritehtävät hänen itsensä ollessaan virantoimituksissa poissa virkahuoneestaan ja muutenkin avusti häntä viran hoidossa. Palkkaa oli viimeksi mainitulla apulaisella maistraatinsihteerin ilmoituksen mukaan ollut 42,000 markkaa vuodessa.

Tämä menettely tiesi komitean mielestä epäkohtaa, joka sopivasti oli

¹⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 15 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 60. — ²⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 266. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 12.

korjattavissa siten, että maistraatinsihteeri vapautettaisiin ensimmäisen julkisen notaarin tehtävistä, jotka uskottaisiin 13 palkkaluokkaan kuuluvalle eri viranhaltijalle, kun taas vekseliprotestimaksut ja muut tähän virkaan liittyvät virkasivutulot maksettaisiin kaupunginkassaan. Ensimmäisen julkisen notaarin toimituskirjain puhtaaksikirjoituskustannukset suoritettaisiin maistraatin tarverahoilla, ja kaupunki palkkaisi kyseiselle viranhaltijalle apulaisen. Siten kaupunki saisi tilaisuuden järjestää ensimmäisen julkisen notaarin tulot kaupungin muiden viranhaltijain palkkatason mukaisiksi. Edellä mainitulla tavalla supistettuun maistraatinsihteerinvirkaan, joka sopisi luettavaksi 9 palkkaluokkaan, yhdistettäisiin ne tehtävät, jotka siihen asti olivat kuuluneet maistraatin notaarille, ja viimeksi mainittu virka silloisessa muodossaan lakkautettaisiin. Pöytäkirjain lunastukset saisi viranhaltija, joka olisi velvollinen itse kustantamaan näiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen.

Jos komitean ehdotus m. m. ensimmäisen julkisen notaarin virkasivutulojen palauttamisesta kaupunginkassaan sai osakseen asianomaisen hyväksymisen, oli sama muutos pantava toimeen myöskin toisen julkisen notaarin suhteen. Komitea ehdotti, että hänen virkansa siirrettäisiin 13 palkkaluokkaan ja siihen liittyvät virkasivutulot kannettaisiin kaupunginkassaan. Sekä ensimmäinen että toinen julkinen notaari olisi velvoitettava tilittämään kaupungille toimessaan kantamansa maksut.

Maistraatti, jonka lausunto muutosehdotuksesta pyydettiin, vastusti uudelleenjärjestelyä sillä perusteella, että sen toteuttaminen olisi vastoin lakia. Tämän johdosta hankittiin kysymyksen lainopillisesta puolesta asian tuntijalausunnot korkeimman oikeuden jäseniltä I. Ahavalta ja M. Auralta, jotka mielipiteenään lausuivat, ettei oikeudellista estettä ollut olemassa suunnitellun uudistuksen toteuttamiseen.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾

anoa korkeimmalta oikeudelta seuraavaa muutosta Helsingin maistraatin ja raastuvanoikeuden kokoonpanosta ja toiminnasta voimassa olevien määräysten 3 kohtaan:

Maistraatin ja raastuvanoikeuden apuna on maistraatinsihteeri, ensimmäinen julkinen notaari, toinen julkinen notaari, kolme siviilিনotaaria, kahdeksan rikosasiainnotaaria, yksi aktuaari ja yksi kanslisti.

Edellyttäen korkeimman oikeuden vahvistavan tämän muutoksen kaupunginvaltuusto edelleen päätti ¹⁾

lakkauttaa yhdistetyn maistraatinsihteerin- ja ensimmäisen julkisen notaarinviran sekä maistraatin notaarinviran;

sen sijaan perustaa maistraatinsihteerinviran ja ensimmäisen julkisen notaarinviran jakean virkatehtävät niiden kesken siten, että ensimmäisen julkisen notaarin tuli hoitaa ne tehtävät, jotka maistraatinsihteeri siihen saakka oli suorittanut ensimmäisenä julkisena notaarina, jota vastoin muut maistraatinsihteerin siihenastiset tehtävät ja kaikki maistraatin notaarin tehtävät uskottaisiin uudelle maistraatinsihteerille;

sijoittaa siten uudelleen järjestetyn maistraatinsihteerinviran 9 palkkaluokkaan oikeuttaen sen haltijan saamaan pöytäkirjanlunastukset sekä velvoittaen hänet maistraatin työjärjestyksen määräysten mukaisesti kustantamaan näiden toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisen;

alistaa lähinnä edellisen ponnen oikeusministeriön tutkittavaksi ja vahvistettavaksi;

¹⁾ Kvisto 7 p. syysk. 8 §.

sijoittaa vasta perustetun ensimmäisen julkisen notaarin viran, jonka maistraatti täyttää, 13 palkkaluokkaan velvoittaen sen haltijan kaupungille tilittämään pöytäkirjain lunastukset ja muut toimessaan kantamansa maksut;

siirtää toisen julkisen notaarin viran 6:nnesta 13 palkkaluokkaan velvoittaen sen haltijan samoin tilittämään kaupungille toimessaan kantamansa maksut;

perustaa 9 palkkaluokkaan kuuluvan apulaisenviran, jonka haltijan tuli avustaa ensimmäistä julkista notaaria;

esittää, että Uudenmaan läänin maaherra yksissä neuvoin maistraatin kanssa tekisi maistraatin työjärjestykseen uudelleenjärjestelyn aiheuttamat muutokset;

antaa kaupunginhallitukselle tehtäväksi yksissä neuvoin maistraatin kanssa tehdä sopimuksen protestilehtien ja asianomaisten pankkilaitosten kanssa kaupungille tulevasta korvauksesta säännöllisten tietojen antamisesta vekseliprotestien pöytäkirjasta;

käyttää lakkautettuja toimia varten talousarvioon merkityt varat vasta perustettujen virkain palkkaamiseen vuonna 1932 sekä määrätä lisäkustannukset samoin kuin toisen julkisen notaarin palkankorotuksen suoritettavaksi ikä- ja palkankorotuksia varten varatuista kaupunginhallituksen käyttövaroista; sekä

oikeuttaa kaupunginhallituksen myöntämään käytettävänä olevista määrärahoista tarpeelliset määrät uudelleenjärjestelyn aiheuttamiin kustannuksiin vuonna 1932 ja yhteistoimin maistraatin kanssa ryhtymään edellä mainituista päätöksistä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Edelleen valtuusto edellyttää, että korkein oikeus ja oikeusministeriö suostuivat maistraatinsihteerinviran uudelleenjärjestelyyn, päätti ¹⁾

siirtää uudelleen järjestettyyn maistraatinsihteerinvirkaan silloisen maistraatinsihteerin ja ensimmäisen julkisen notaarin, varatuomari F. A. Hasselblattin, oikeuttaen hänet ikäkorotusten saamiseksi lukemaan hyväkseen maistraatinsihteerinä ja ensimmäisenä julkisena notaarina palvelemissa virkavuodet; sekä

esittää, että Uudenmaan läänin maaherra antaisi varatuomari Hasselblattille valtakirjan uudelleen järjestettyyn maistraatinsihteerinvirkaan niin pian kuin korkein oikeus ja oikeusministeriö olivat ratkaisseet uudelleenjärjestelykysymyksen.

Kaupunginvaltuuston edellä mainitusta päätöksestä Helsingin maistraatin maistraatinsihteerin ja ensimmäinen julkinen notaari F. A. Hasselblatt valitti Uudenmaan läänin maaherralle, joka valituksen johdosta pyysi Helsingin kaupunginvaltuustolta selitystä. Valtuusto lausui sittemmin antamassaan vastauksessa pääkohdittain seuraavaa:

Vanhastaan oli noudatettu sellaista käytäntöä, että hallitus, nykyään korkein oikeus, kaupunkikunnan myötävaikutuksella oli ratkaissut kysymykset, jotka koskivat raastuvanoikeuden ja maistraatin perustamista kaupunkeihin, näiden viranomaisen kokoonpanon ja toiminnan uudelleenjärjestelyä sekä uusien virkain perustamista niihin. Kunnan myötävaikutusta oli pidetty tarpeellisena, koska raastuvanoikeus ja maistraatti ovat kaupungin viranomaisia ja niiden virkamiehet kaupungin virkamiehiä. Kaupunkikuntain oikeus tehdä ehdotuksia tähän kuuluvien määräysten muuttamiseksi oli riidaton. Osoituksena siitä, että kaupunginvaltuustolla

¹⁾ Kvsto 7 p. syysk. 8 §.

käytännössä on katsottu olevan aloiteoikeus tähän kuuluvissa asioissa, oli se seikka, että kun Helsingin raastuvanoikeuden ja maistraatin kokoonpanoa ja toimintaa koskevien määräysten 3 kohtaa viimeksi muutettiin sen johdosta, että raastuvanoikeuteen perustettiin uusia rikosasiainnotaarinvirkoja, yhteinen raastuvanoikeus tehdessään esityksensä korkeimmalle oikeudelle nojautui valtuustolta saamaansa nimenomaiseen toimeksiantoon ja että mainitun muutoksen hankkimista koskeva esitys siis perustui kaupunginvaltuuston päätökseen.

Nyt puheena olevassa tapauksessa, joka koski erinäisten maistraatin virkain uudelleenjärjestelyä, maistraatti puolestaan ei ollut yhtynyt kaupunginvaltuuston muutosehdotukseen. Tämä seikka ei kuitenkaan mitenkään vaikuttanut valtuuston päätöksen pätevyyyteen, niinkuin valittaja oli koettanut väittää. Käsiteltäviä kysymyksiä harkitessaan valtuusto lain mukaan ei ollut sidottu valmistelevien viranomaisten tekemiin ehdotuksiin, eivätkä asiat, jotka koskivat maistraatin ja raastuvanoikeuden virkain perustamista tai uudelleenjärjestelyä, niiden palkkauksen määräämistä y. m. s., olleet tässä suhteessa mitenkään poikkeusasemassa. Tästä oli todisteena m. m., että kaupunginvaltuuston määräämät näiden viranhaltijain palkkaedut oli asianmukaisesti vahvistettu noudatettaviksi sellaisissakin tapauksissa, joissa valtuuston päätös oli poikennut raastuvanoikeuden tai maistraatin asiassa tekemistä ehdotuksista.

Virkamieslain 7 §, johon valittaja oli vedonnut, säätää, että m. m. kysymykset siirrosta toiseen virkaan ovat sen viranomaisen vireillepantavat ja käsiteltävät, joka nimittää viranhaltijan. Mainitun lain 22 §:ssä taas säädetään, että ne kaupunkien virkamiehet, joiden nimittämiseen valtionviranomaisen osallistuu, ovat lain määräysten alaisia soveltuvilta osilta. Koska kaupunginvaltuusto valitsee maistraatinsihteerin ja maaherra antaa hänelle valtakirjan ja koska päätös valittajan siirtämisestä uudelleen järjesteltyyn maistraatinsihteerinvirkaan ja uuden valtakirjan hankkimisesta hänelle on kaupunginvaltuuston tekemä, oli valituksen alainen päätös tältäkin osaltaan lain mukainen.

Valittaja oli väittänyt, ettei kaupunginvaltuuston ehdottama uudelleenjärjestely ollut tarkoituksenmukaisuusnäkökohtain vaatima, vaan että se tarkoitti kaupungin tulojen lisäämistä, mutta siihen voitiin huomauttaa, että kaupunginvaltuuston asettama komitea oli perustellut ehdotustaan valittajan hoitaman maistraatinsihteerinviran ja ensimmäisen julkisen notaarinviran jakamisesta sillä, että vekseliprotestien lukumäärä Helsingissä ja siis myöskin ensimmäisen julkisen notaarin työtaakka viime vuosina oli huomattavasti lisääntynyt. Viran haltija ei voinut yksin hoitaa hänelle kuuluvia tehtäviä, vaan hänen oli pakko omilla varoillaan palkata vakainainen, virkahuoneessa toimiva apulainen. Valituskirjelmässä tosin lausuttiin, että valittaja itse henkilökohtaisesti hoiti kaikki hänelle kuuluvat virkatehtävät ja että mainittu apulainen toimi yksinomaan puhtaaksikirjoitus- ja pöytäkirjain laatimis- y. m. töissä, mutta tämä tieto tuskin kuitenkaan vastasi todellisuutta. Niiden tietojen mukaan, jotka valittaja aikaisemmin oli antanut kaupunginvaltuuston komitealle, toimituskirjain puhtaaksikirjoittamisesta näet huolehti kolme hänen yksityisillä varoillaan palkattua puhtaaksikirjoittajaa.

Edellä esitettyjen seikkain nojalla ja koska kaupunginvaltuuston ehdottama toimenpide valtuuston käsityksen mukaan oli sekä tarkoituksenmukainen että tarpeellinen vallitsevien epäkohtain poistamiseksi ja puheena olevain

virkein asianmukaisen hoidon helpottamiseksi, kaupunginvaltuusto anoi ¹⁾, että maaherra hylkäisi esillä olevan valituksen lakiin perustumattomana.

Myöskin Helsingin maistraatin toinen julkinen notaari varatuomari C. Oker-Blom oli Uudenmaan läänin maaherralle valittanut eräiden maistraatin virkain uudelleenjärjestelyä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä. Valituksen johdosta antamassaan selityksessä valtuusto lausui, että se katsoi toisen julkisen notaarin palkkaetujen määräämisen kuuluvan valtuustolle. Virkasivutulojen lakkauttaminen ei vaatinut yleisen lain muuttamista, kuten valittaja oli väittänyt, koska raastuvanoikeuden ja maistraatin virkamiesten virkasivutulo-oikeutta koskevat määräykset sisältyivät kyseisten viranomaisien paikallisiin työjärjestyksiin. Niinpä raastuvanoikeuden työjärjestyksen 27 §:ssä määrättiin vetorahan, haasteiden lunastusten y.m. jakamisesta; ja maistraatin työjärjestyksen 5, 8, 9 ja 12 § sisälsivät määräyksiä mainituissa virastoissa kertyvien maksujen kannosta ja tilittämisestä. Päättäessään siirtää toisen julkisen notaarin viran ylempään palkkaluokkaan ja lakkauttaa tässä virassa kertyvät maksut kaupunginvaltuusto oli päättänyt asianomaiselle viranomaiselle esittää tehtäväksi tarpeelliset muutokset maistraatin työjärjestykseen. Koska valittajan palkan uudelleenjärjestely toteutettaisiin ainoastaan edellyttäen, että tähän esitykseen saatiin asianmukainen suostumus, päätös ei merkinnyt valtuuston oikeuden ylittämistä.

Mikäli valituksen aiheena ollut valtuuston päätös koski valittajan yksityistä oikeutta, oli huomattava, että Helsingin kaupungin voimassa olevan virkasäännön 7 §:n mukaan viranhaltijan tulee asianomaisen viranomaisen määräyksestä alistua m.m. niiden virkasivutulojen ja muiden ylimääräisten tulojen lakkauttamiseen tai vähentämiseen, jotka kertyvät virasta tai sen yhteydessä harjoitetusta toiminnasta. Virkasäännön tullessa voimaan oli m.m. varatuomari Oker-Blom kirjallisesti ilmoittanut suostuvansa säännössä oleviin ehtoihin ja määräyksiin.

Edelleen kaupunginvaltuusto huomautti, että edellä mainitun virkasäännön määräyksen mukaisesti valittajan palkkaedut voitiin järjestää uudelleen ilman erityistä irtisanomista. Mitään päätöstä maistraatin nimitettävän toisen julkisen notaarin irtisanomisesta ei kaupunginvaltuustokaan tässä yhteydessä ollut tehnyt. Koska valituskirjelmässä kuitenkin lausuttiin se käsitys, että toista julkista notaaria ei voisi sanoa irti, valtuusto halusi huomauttaa, että edellä mainitun virkasäännön 3 §:n mukaan kaupungin viranhaltijat otetaan toimeensa varaamalla, ellei ollut toisin säädetty tai määrätty, molemminpuolinen irtisanomisaika ja että nyt puheena olevan virkamiehen suhteen tiettävästi ei ollut annettu mitään poikkeusmääräystä säännöstä. Toinen julkinen notaari ei ollut virkamieslain alainen eikä hänen virkansa sisältynyt oikeusministeriön erälle Helsingin kaupungin viranhaltijoille vahvistamaan palkkasääntöön.

Valituksen aiheena ollut kaupunginvaltuuston päätös tarkoitti toisen julkisen notaarin viran siirtämistä 6:nnesta 13 palkkaluokkaan. Virassa kertyvät sivutulot voitiin siihen aikaan arvioida 3,000 markaksi kuukaudessa, mikä määrä oli jonkin verran suurempi edellä mainittujen 6 ja 13 luokan kiinteiden palkkain erotusta, 2,415 markkaa. Koska virkasivutulot kuitenkin helposti voivat vaihdella, oli luonnollista, ettei korkeamman kiinteän palkan

¹⁾ Kvsto 16 p. marrask. 3 §.

muodossa myönnetyn menetettyjen virkasivutulojen korvauksen välttämättömästi tarvinnut täysin vastata sitä määrää, johon viranhaltijan virkasivutulot jonakin ajankohtana olivat nousseet. Vertailun vuoksi mainittiin, että oikeusministeriön eräille Helsingin kaupungin viranhaltijoille vahvistamassa palkkasäännössä kaupunginviskaalit oli luettu 12 palkkaluokkaan ja ensimmäinen kaupunginviskaali 14 luokkaan. Otettaessa huomioon toiselle julkiselle notaarille kuuluvien virkatehtävien laatu, nimikirjoitusten todistaminen, alkuperäisyys- ja vakavaraisuustodistusten y.m. notaaritodistusten antaminen, ei viran sijoittamista 13 palkkaluokkaan mitenkään voitu pitää kohtuuttomana.

Edellä esitettyihin perusteluihin nojautuen kaupunginvaltuusto anoi ¹⁾, että maaherra hylkäisi myöskin toisen julkisen notaarin C. Oker-Blomin valituksen.

Rahatoimiston johtosääntö. Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ eräitä apulaiskaupunginkamreerintoimen perustamisesta johtuvia muutoksia rahatoimiston johtosääntöön.

Kaupungin viranhaltijain eroamisvelvollisuus. Voimassa olevien määräysten mukaan kaupungin viranhaltija oli oikeutettu saamaan täyden eläkkeen 63, eräissä ryhmissä 58 tai 53 vuotta täytettyään ja velvollinen eroamaan virastaan 4 vuotta myöhemmin, mitä aikaa kaupunginhallitus sen lausua tai johtokunnan esityksestä, jonka alainen viranhaltija oli, saattoi pidentää enintään 3 vuotta. Viitaten sellaisen tapauksen mahdollisuuteen, että kaupungin etu vaatisi viranhaltijan jäämistä kaupungin palvelukseen edellä mainitun ikärajan sivuuttamisen jälkeenkin, kaupunginhallitus esitti, että virkasäännön 5 §:ään lisättäisiin seuraava täydennys: Sen estämättä, mitä edellä on määrätty, voi kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen esityksestä myöntää viranhaltijalle oikeuden edelleen pysyä virassaan, jos se kaupungin edun kannalta katsotaan suotavaksi.

Kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ hallituksen esityksen.

Revisionikonttorin johtosäännön 3 § määräsi, että konttorin tarpeen mukaan tuli toimittaa kaupungin rahavarojen, arvopaperien ja muun omaisuuden inventtauksia. Kassavirastojen sekä näiden alitilittäjien huostassa olevat rahavarat oli vähintään neljästi vuodessa laskettava, ja jokaisesta tällaisesta toimituksesta konttorin tuli laatia pöytäkirja, jonka jäljennös oli annettava kaupunginhallitukselle. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä kaupunginreviisori huomautti, että näiden kategoristen määräysten noudattaminen usein aiheutti ajan ja voiman tuhlausta. Oli kymmenittäin enakkokassoja, joiden säännölliset käteisvarat rajoittuivat hyvin vähiin tai jotka päivästä toiseen olivat tehokkaan sisäisen kontrollin alaiset. Tuntui senvuoksi luonnolliselta, että asianomainen ammattiviranomainen, lähinnä kaupunginreviisori, saisi ratkaista, miten usein tällaisten alitilittäjien käteisvaroja oli syytä tarkastaa, eikä johtosäännössä olisi määrättävä edes inventtausten alinta määrää, jotta niiden yllättävä luonne paremmin säilyisi. Velvollisuus lähettää inventtauspöytäkirjat kaupunginhallitukselle voitiin kaupunginreviisorin mielestä rajoittaa koskemaan ainoastaan niitä tapauksia, joissa toimeenpanoviranomaisilla oli syytä puuttua asiaan paremman järjestyksen aikaansaamiseksi. Tosin laadittaisiin edelleenkin jokaisesta tarkastuksesta pöytäkirja, mutta käyttäen painettuja, käsin täytettäviä ja revisionikonttorissa säilytettäviä kaavakkeita.

¹⁾ Kvsto 16 p. marrask. 4 §. — ²⁾ S:n 9 p. maalisk. 8 §; vrt. tämän kert. s. 124.
— ³⁾ Kvsto 26 p. lokak. 11 §.

Jotta kaupunginhallituksella olisi mahdollisuus seurata niidenkin kassainventtausten tuloksia, jotka eivät olleet antaneet aihetta muistutuksiin, oli kaupunginreviisorin mielestä tarkoituksenmukaista, että hallitukselle neljännesvuosittain lähetettäisiin neljänneksen aikana toimitetuista tarkastuksista tiedoitus, josta tuli ilmetä, miten suuri kassojen käteisvarain määrä oli sekä oliko revisionikonttorilla tarkastuksessa ollut syytä huomautuksiin vai ei. Edellisessä tapauksessa tiedoitukseen liittyisi myöskin pöytäkirjanjäljennös. Jos kassainventtauksessa havaittiin väärinkäytöksiä, oli tiedoitus luonnollisesti annettava heti.

Viitaten esiin tuomiinsa seikkoihin kaupunginreviisori esitti, että revisionikonttorin johtosäännön 3 § muutettaisiin hänen ehdotuksensa mukaisesti, ja kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ tämän esityksen.

Torikauppa. Myöntyen eräiden torikauppiaitten tekemään esitykseen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ anoa Uudenmaan läänin maaherralta, että torikauppa Kauppatorilla saisi jatkua kesäkuun 1 p:ään 1933 niin laajana ja sellaisin ehdoin kuin maaherra lokakuun 16 p:nä 1926 oli määrännyt ³⁾.

Terveydenhoitolautakunnan ohjesääntö. Uudenmaan läänin maaherralle antamassaan lausunnossa ⁴⁾ kaupunginvaltuuston hyväksymästä Helsingin terveydenhoitolautakunnan ohjesääntöehdotuksesta ⁵⁾ lääkintöhallitus oli huomauttanut, että terveydenhoitolautakunta ohjesäännön 6 §:n epämääräisen ja ylimalkaisen sanamuodon johdosta voi joutua samaan asemaan kuin ne lautakunnat, joita kaupunginvaltuusto oli asettanut kaupunginhallitusta avustamaan. Joulukuun 9 p:nä 1927 kunnallislain muuttamisesta annetussa laissa erotetaan kuitenkin toisistaan tällaiset lautakunnat ja sellaiset, joiden toimivalta on järjestetty muulla laillisella säännöksellä, puheena olevassa tapauksessa terveydenhoitolailla ja terveydenhoitosäännöllä, joita terveydenhoitolautakunnan oli toiminnassaan noudatettava. Mainitussa pykälässä ei ollut mitään viittausta siihen, minkälaisia päätöksiä tarkoitettiin, vaan jäi tämä tulkinnan varaan, mistä helposti saattoi aiheutua ristiiriitaa terveydenhoitolautakunnan ja kaupunginhallituksen edustajan välillä. Viimeksi mainittu saattoi vaatia melkein minkä asian tahansa alistettavaksi kaupunginhallituksen tarkastettavaksi, ja eräissä tapauksissa lautakunnan päätös tällaisen menettelyn johdosta jäisi kaupunginhallituksen päätöksen varaan joutumatta ylemmän viranomaisen tarkastettavaksi. Ohjesääntöehdotuksen puheena oleva pykälä edellytti lautakunnan käsiteltävien asiain kahtiajakoa, ja siitä taas johtui, että terveydenhoitolain ja terveydenhoitosäännön nojalla aina tuli voida päättää, oliko käsiteltävänä oleva kysymys sellainen, että sen suhteen oli noudatettava mainittuja asetuksia, vai kuuluiko se sellaisiin erikoistehtäviin, jotka kaupunginvaltuusto oli uskonut lautakunnalle, ne kun olivat ulkopuolella varsinaisten terveydenhoitosäännösten piirin. Terveydenhoitolaki ja terveydenhoitosääntö eivät kuitenkaan tietäneet mitään tällaisesta lautakunnan päätösten kahtiajaosta, minkä johdosta mainitusta pykälästä olisi pitänyt käydä ilmi, mitä asioita siinä tarkoitettiin. Siihen olisi ollut sitäkin enemmän syytä, kun terveydenhoitolain 27 §:ssä oli tarkemmin määrätty, mitä tietä lautakunnan päätökseen voi hakea muutosta. Koska siis usein mainittu pykälä lääkintöhallituksen mielestä muutti terveydenhoitolautakunnan toimintapätevyyttä, hallitus ei voinut puoltaa ohjesäännön vahvistamista.

¹⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 21 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 47. — ²⁾ Kvsto 4 p. toukok. 12 §. — ³⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 30. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 2. — ⁵⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 158.

Tästä lausunnosta kaupunginvaltuusto sittemmin antoi lausunnon, jonka pääsisällys oli seuraava:

Kaupunginvaltuuston käsityksen mukaan lääkintöhallitus oli tulkinut väärin kunnallislain 34 §:n sisällyksen jakaessaan kunnalliset lautakunnat toisaalta kaupunginvaltuuston kaupunginhallitukselle avuksi perustamiin, toisaalta n.s. lakimääräisiin lautakuntiin. Vuonna 1927 toteutettu kunnallishallinnon uudistus pyrki hallinnon keskittämiseen, ja hallinnon keskuselimeksi perustettiin kaupunginhallitus, jonka tuli valvoa lautakuntain toimintaa osin valitsemalla jokaiseen lautakuntaan edustajansa, jolla oli oikeus olla saapuvilla lautakunnan kokouksissa ja ottaa osaa keskusteluihin, mutta ei päätösten tekoon, osin siten, että lautakunnan päätökset alistettiin hallituksen tutkittaviksi, jos hallitus tai sen puheenjohtaja sitä vaati. Useista lakia valmisteltaessa syntyneistä asiakirjoista ilmeni, että tarkoituksena oli ollut tämän kaupunginhallituksen valvontatehtävän ulottaminen myöskin n.s. lakimääräisiin lautakuntiin. Oli selvää, että kaupunkien kunnallislain 34 §:n 1 kohta antoi kaupunginvaltuustolle yleisen valtuutuksen perustaa kaupunginhallituksen avuksi sen valvonnan alaisia lautakuntia ja ettei tässä yhteydessä tietenkään ollut tarpeellista antaa säännöksiä lautakunnista, joiden asettamisesta oli säädetty aikaisemmissa laeissa. Mainitun pykälän 2 kohdassa lausuttiin, että lautakuntain jäsenet valitsee kaupunginvaltuusto, ellei toisin ole säädetty, jolloin viimeisillä sanoilla tarkoitettiin lautakuntia, joiden jäsenten valitsemisesta säädettiin erikoislainsäädännössä ja joihin m.m. juuri terveydenhoitolautakunta kuului. Puheena oleva kohta koski siis myöskin lakimääräisiä lautakuntia. 3 kohdassa, joka koski päätösten alistamista, oli toinen lause sanamuodoltaan seuraava: »Milloin jonkun lautakunnan toimivalta on sen ohjesäännöllä tai muulla laillisella säännöksellä toisin järjestetty, noudatettakoon sitä». Tämäkin kohta koski siis epäilemättä myöskin lakimääräisiä lautakuntia. Terveydenhoitolautakunnan ohjesääntöehdotuksen 6 §:n määräys, että lautakunnan oli päätöksistä, jotka voitiin alistaa kaupunginhallituksen tutkittaviksi, annettava tälle tieto, oli niinmuodoin täysin sopusoinnussa kaupunkien kunnallislain 34 §:n 3 kohdan kanssa.

Myöskin lääkintöhallituksen väite, että terveydenhoitolautakunnan ohjesäännön 6 § oli ylimalkainen ja ettei siitä käynyt ilmi, mitä päätöksiä siinä tarkoitettiin, perustui kaupunginvaltuuston mielestä siihen, että lääkintöhallitus oli väärin käsittänyt kaupunkien kunnallislain 34 §:n sisällyksen. Mainitun pykälän 3 kohdasta kävi näet selvästi ilmi, että lautakunnan päätös voitiin alistaa kaupunginhallituksen tutkittavaksi vain niissä tapauksissa, joista ohjesäännöllä tai muulla laillisella säännöksellä ei ollut toisin säädetty. Näin ollen oli laissa sanottu, minkälaiset päätökset voitiin alistaa. Ohjesäännön 6 §:n sanat »Päätöksiin nähden, jotka saatetaan alistaa kaupunginhallituksen tutkittaviksi, — — —», viittasivat nimenomaisesti juuri kunnallislain 34 §:n 3 kohdan säännöksiin alistettavista päätöksistä ja olivat täysin yhdenmukaiset tämän lainkohdan kanssa. Käytännössä kävisi aivan mahdottomaksi luetella terveydenhoitolautakunnan ohjesäännössä kaikkia niitä asioita, joista lautakunta voi tehdä lopullisen päätöksen, ja tämä oli sitäpaitsi tarpeetonkin, koska asia oli selvä jo niiden lainsäädännösten nojalla, joilla terveydenhoitolautakunnalle oli annettu määrätty toimivaltuudet. Terveydenhoitolautakunnan ohjesääntöön ei ollut erikseen koottu edes säännöksiä siitä, mitkä kaikki asiat lautakunnan tehtäväpiiriin kuuluivat, vaan tätä koskevat määräykset sisältyivät osin terveydenhoitolakiin ja -asetukseen y.m. asetuksiin, osin taasen kaupunginvaltuuston vahvistamiin eri sääntöi-

hin, kuten virkamiehiä koskevat valtuudet virkasääntöön, kunnan eri laitosten hallintoa koskevat valtuudet asianomaisten laitosten johtosääntöihin j. n. e.

Lääkintöhallitus oli erehtynyt myöskin olettaessaan kaupunginhallituksen edustajan lautakunnassa olevan oikeutetun esittämään alistamisvaatimuksen. Tämä oikeus kuului kaupunkien kunnallislain 34 §:n 3 kohdan mukaan ainoastaan kaupunginhallitukselle tai sen puheenjohtajalle, jotka tietenkin olivat selvillä terveydenhoitolautakunnan lain mukaisista toimivaltuuksista, joten ei suinkaan tarvinnut pelätä, että alistamisvaatimuksia tultaisiin esittämään tapauksissa, joissa tällainen menettely ei perustunut lakiin.

Lääkintöhallituksen otaksuma, että kaupunginhallituksen päätöksiä ei voisi saattaa ylemmän viranomaisen harkittavaksi, oli sekin erehdys. Hallitus ei ollut ottanut huomioon sitä, että kaupunginhallituksen päätöksestä kaupunkien kunnallislain 45 §:n mukaan voi valittaa samalla tavoin kuin valtuuston päätöksestä. Kaupunginhallituksen päätökset voivat näin ollen joutua ylemmän viranomaisen tutkittavaksi, jos niistä valitettiin.

Lääkintöhallitus viittasi lausunnossaan siihen seikkaan, että terveydenhoitolaki ja terveydenhoitosääntö eivät tietäneet mitään terveydenhoitolautakunnan päätösten jaosta sellaisiin, jotka perustuvat lakiin tai asetukseen, sekä sellaisiin, joiden tekemisen valtuusto on uskonut lautakunnalle, mutta tähän kaupunginvaltuusto halusi huomauttaa, että terveydenhoitolain ja terveydenhoitosäännön määräykset ilmeisesti olivat tarkoitettut koskemaan vain niitä tehtäviä, joita lautakunnalla nimenomaan tämän lain ja tämän asetuksen nojalla saattoi olla, jota vastoin niissä ei lueteltu edes niitä tehtäviä, joita lautakunnalla oli muiden lakien ja asetusten nojalla, puhumattakaan niistä, joissa valtuusto voi lautakunnalle myöntää määrätyn toimivallan. Koska lautakunta oli kunnallinen lautakunta, kaupunginvaltuusto voi antaa sille sellaisiakin sen toimipiiriin liittyviä tehtäviä, joista laeissa ja asetuksissa ei ollut erikoisesti säädetty. Kunnan oikeus päättää eräiltä osilta terveydenhoitolautakunnan tehtävistä ilmeni m.m. siitäkin, että kaupunginvaltuustolla terveydenhoitosäännön 1 §:n 4 kohdan mukaan oli oikeus päättää kunnallisten sairaalain hoidon uskomisesta eri viranomaiselle. Tällä tavoin oli käytännössä menetelty muidenkin lakimääräisten kunnallisten lautakuntien tehtäviä määriteltäessä.

Edelleen kaupunginvaltuusto tahtoi huomauttaa, että jo saadut kokeemukset eivät mitenkään antaneet aihetta pelkoon, että kaupunginhallituksen ja lakimääräisten lautakuntain välillä syntyisi näiden lautakuntain toimintaa häiritseviä ristiriitoja.

Kaupunginvaltuusto lausui lopuksi, että edellä selostettu selvitys sen mielestä oli osoittanut, että terveydenhoitolautakunnan ohjesääntöehdotuksen 6 § oli täysin sopusoinnussa voimassa olevan lain kanssa eikä mitenkään muuttanut lautakunnan lailla vahvistettua toimintapätevyyttä, minkä johdosta valtuusto esitti¹⁾, että maaherra lääkintöhallituksen muistutuksista huolimatta vahvistaisi terveydenhoitolautakunnan ohjesäännön valtuuston hyväksymässä muodossa.

Uudenmaan läänin maaherra vahvisti²⁾ sittemmin syyskuun 19 p:nä valtuuston hyväksymän Helsingin kaupungin terveydenhoitolautakunnan uuden ohjesäännön.

¹⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 6 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 6 §.

Uuden terveydenhoitojärjestyksen määräysten aiheuttama valitus. Touko-kuun 29 p:nä 1931 Uudenmaan läänin maaherra oli hylännyt valituksen¹⁾, jonka Voinvientiosuusliike Valio y.m. olivat esittäneet Helsingin kaupungin uuden terveydenhoitojärjestyksen hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä²⁾. Tämän jälkeen valittajat olivat korkeimmalta hallinto-oikeudelta anoneet muutosta maaherran tuomioon. Kaupunginvaltuusto, jolta tämän johdosta oli vaadittu selitystä, pyysi asiasta lausunnon m.m. Kulutusmaidon tuottajain liitolta, johon kaikista kaupungin maidontuotanto-piirin tuottajista kuului 2,515 eli 60 %. Antamassaan vastauksessa liitto ilmoitti olevansa yksimielinen siitä, että ehdotettu uusi terveydenhoitojärjestys täydellisesti vastasi sekä kuluttajain että myöskin tuottajain vaatimuksia, koska maidosta voitiin saada tyydyttävä hinta ainoastaan edellyttäen, että puhtaus, terveydellisyys ja muut siltä vaadittavat hyvät ominaisuudet olivat taatut. Liiton mielestä uuden terveydenhoitojärjestyksen vaatimukset tässä suhteessa eivät olleet kohtuuttomia, eikä se kokemus, jonka liitto oli saanut monivuotisesta yhteistyöstä kaupungin terveydenhoitoviranomaisten kanssa, antanut mitään aihetta pelkoon, että nämä käyttäisivät uuden terveydenhoitojärjestyksen heille myöntämiä valtuuksia väärin. Toisaalta liitto piti kohtuullisena, että kaupunki suorittaisi tehostetun tarkastuksen kustannuksista suuremman suhteellisen osan kuin oli suunniteltu.

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle sittemmin antamassaan selityksessä kaupunginvaltuusto päätti³⁾ viitata aikaisemmin maaherralle antamaansa selitykseen sekä Kulutusmaidon tuottajain liiton edellä selostettuun lausuntoon ja samalla anoa, että valitus näissä kirjelmässä esitetyin perustein lakiin perustumattomana hylättäisiin.

Tuberkuloosihuoltotoimiston johtosääntö. Kaupunginvaltuusto pani pöydälle⁴⁾ terveydenhoitolautakunnan laatiman tuberkuloosihuoltotoimiston johtosääntöehdotuksen.

Kouluhammasklinikan johtosääntö. Terveydenhoitolautakunta oli laatinut ehdotuksen kouluhammasklinikan johtosäännöksi, jossa m.m. määrättiin, kenelle klinikassa oli annettava maksutonta hammashoitoa. Tähän ryhmään oli luettu kaupungin kansakoulujen ja lastentarhain oppilaat sekä lastensuojelulautakunnan hoidossa olevat kouluikäiset lapset, jos he saapuivat klinikkaan. Myöskin kaupungin koulukotien lasten hammashoidosta klinikan tuli huolehtia kaupunginhallituksen vahvistaman taksan mukaisesta korvauksesta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ johtosääntöehdotuksen eräin kaupunginhallituksen siihen tekemin muutoksin määräten sen heti tulemaan voimaan.

Kouluhammasklinikan haaraosaston perustaminen. Kouluhammasklinikan johtaja oli lausunut, ettei klinikka silloisilla työvoimillaan ehtinyt antaa järjestelmällistä hammashoitoa kaikille kansakoulujen oppilaille sekä että oli ollut vaikeata saada etäisissä kaupunginosissa asuvia lapsia tulemaan klinikkaan, jonka toiminta niinmuodoin tuntuvasti helpottuisi, jos hammasklinikka perustettaisiin Vallilaan, missä suuri osa klinikan potilaista asui. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ vuoden 1933 alusta perustaa Nilsiantien uuteen koulutaloon kouluhammasklinikan haaraosaston ja osoitti klinikan perustamiskustannusten suorittamista varten 113,000 markkaa Terveydenhoito nimiseen pääloukkaan merkityistä käyttövaroistaan.

¹⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 117. — ²⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 158. — ³⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. kesäk. 29 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. kesäk. 30 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 70. — ⁶⁾ Kvsto 15 p. kesäk. 31 §; ks. myös tämän kert. s. 125.

Henkisesti sairaiden miesten keskuskoti. Terveydenhoitolautakunnan anottua, että vuonna 1931 perustetun henkisesti sairaiden miesten kodin virat merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ vuoden 1933 alusta lukien perustaa kotiin sairaanhoitajattaren- ja sairaanhoitajantoinen, jotka molemmat luettaisiin 5 palkkaluokkaan, sekä luokittelemattomien pysyväisten toimien ryhmään kuuluvan palvelijattarentoinen.

Henkisesti sairaiden naisten keskuskoti. Viitaten siihen, että henkisesti sairaiden naisten hoitosijoista vallitsi suuri puute, lääketieteenlisensiaatti E. Anttinen oli ehdottanut, että Leppävaaran keskuskotia laajennettaisiin vuokraamalla eräs läheinen huvila, johon voitiin järjestää hoitopaikat n. 10 naiselle. Kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾ kuitenkin tämän esityksen, koska vallitsevana pula-aikana oli vältettävä menoja, jotka eivät olleet ehdottomasti tarpeellisia.

Maidontarkastusta koskeva sopimus. Helsingin maidontarkastusyhdistys oli tuonut esiin, että kaupungin kanssa vuonna 1928 tehty maidontarkastusta koskeva sopimus ³⁾ oli maitoliikkeille niin epäedullinen, että m.m. kaksi suurta toiminimeä oli ilmoittanut eroavansa yhdistyksestä, ellei sopimuksen mukaisia tarkastusmaksuja alennettu, ja tämän johdosta kaupungin maidontarkastamon neuvotteluvaliokunta oli lausunut, että sopimusta vuonna 1929 tehtäessä kaupungin osuus kaupunkiin tuodun maidon tarkastuskustannuksista laskettiin 74 %:ksi ja yhdistyksen osuus 26 %:ksi, minkä suhteen mukaisesti asianosaisten tuli saada osansa kertyneistä maksuista, mutta että todellisuudessa tarkastuskustannukset olivat jakautuneet jonkin verran tästä poikkeavalla tavalla, minkä vuoksi neuvottelukunta piti oikeudenmukaisena, että sopimusta muutettiin siten, että kaupungin osuus tarkastusmaksutuloista vuoden 1933 alusta lukien tuli olemaan 62 % ja yhdistyksen 38 % sekä että maitoliikkeille myönnettiin erinäisiä helpotuksia vuoden 1932 heinäkuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n välisen ajan maksuista. Kaupunginhallitus puolsi ehdotettua jakoperusteen oikaisua ja oli sitä mieltä, että maitoliikkeille anottu helpotus voitiin myöntää alentamalla tarkastusmaksu kuljetusastiaa kohden kuluvan vuoden jälkipuoliskolla 2: 50 markasta 2 markkaan.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, että kaupungin ja Helsingin maidontarkastusyhdistyksen kesken tammikuun 1 p:stä 1933 lukien tehtäisiin uusi maidontarkastusta koskeva sopimus, joka muutoin olisi samanlainen kuin vuonna 1929 tehty, paitsi että kaupungille tuleva osuus tarkastusmaksuista oli oleva 62%; sekä oikeuttaa yhdistyksen tilittämään kaupungille vuoden 1932 jälkipuoliskolta tulevan osuuden tarkastusmaksuista siten, että tämä osuus, 74 %, laskettiin 2 markan maksun mukaan kuljetusastiaa kohden.

Kunnallisen teurastamon hallinto. Kaupunginhallituksen tätä tarkoitusta varten asettama ⁵⁾ komitea oli valmistellut kysymystä, miten kunnallisen teurastamon hallinto sopivimmin olisi järjestettävä, ja antanut tästä asiasta mietinnön ⁶⁾. Tämän alussa esitettiin lyhyt selonteko puheena olevan toiminnan järjestämisestä erinäisissä ulkomaiden kaupungeissa. Edelleen komitea mainitsi ne eri ehdotukset, jotka oli esitetty kysymyksestä, mille elimelle teurastamon ylivalvonta oli uskottava. Terveydenhoitolautakunta oli mainittu, mutta komitea piti sitä tähän tehtävään sopimattomana, koska lautakunnan, jonka tuli valvoa yleistä terveydenhoitoa, ei itse tulisi harjoittaa liikettä, jossa hygieniset ja taloudelliset näkökohdat saattoivat joutua keske-

¹⁾ Kvsto 21 p. syysk. 11 §. — ²⁾ S:n 12 p. lokak. 14 §. — ³⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 122 sekä Kunnall. asetuskok. v:ta 1928 s. 55. — ⁴⁾ Kvsto 15 p. kesäk. 45 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 266. — ⁶⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 11.

nään ristiriitaan. Komitea ei myöskään katsonut voivansa hyväksyä tehtyä ehdotusta, että teurastamo alistettaisiin kaupungin teknillisten laitosten hallituksen alaiseksi, koska teurastamon teknilliset laitteet suurimmalta osalta olivat laadultaan sellaiset, että ne olivat mainitulle hallitukselle vieraat. Komitea oli puolestaan tullut siihen lopputulokseen, että erityinen lautakunta oli perustettava kaupungin teurastamon hallintoa varten.

Uuteen laitokseen järjestettäisiin paitsi elävän karjan markkinasuojia ja karjan teurastus- sekä kaupunkiin tuodun lihan tarkastusosastoja lihan tukku-myyntiasasto, jolloin kyseinen myynti siirtyisi sinne Salomon- ja Annan-katujen myyntipaikoilta. Koko tämän toiminnan komitea ehdotti alistettavaksi teurastamolautakunnan johtoon ja valvontaan, minkä ohessa komitea puolsi myöskin halli- ja torikaupan samoin kuin keskuskeittolan siirtämistä tämän lautakunnan toimialaan.

Kaupunginhallitus lähetti tämän mietinnön ynnä terveydenhoitolautakunnan ja kiinteistölautakunnan siitä antamat lausunnot kaupunginvaltuustolle omasta puolestaan lausuen ¹⁾, että se voi täydellisesti yhtyä teurastamolautakunnan asettamista koskevaan ehdotukseen. Tätä kysymystä käsiteltäessä hallitus myöskin oli harkinnut mahdollisuutta, että teurastamon ynnä siihen liittyvien toiminnanhaarain hallinto luovutettaisiin osakeyhtiölle, jonka osake-enemmistö olisi kaupungilla. Ehdotus oli kuitenkin herättänyt epäilyksiä, koska teurastamon toiminta siinä tapauksessa jossain määrin välttäisi kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valvonnan. Edelleen tehostettiin, että teurastamo siihen liittyvine laitoksineen ei ollut pelkkä taloudellista voittoa tavoitteleva liikeyritys, vaan että sillä tämän rinnalla oli elintarvepoliittisia ja -hygienisiä tarkoituksia, jotka samaten kuin niiden toteuttamiskeinot oli oikeinta alistaa kaupunginvaltuuston tutkittaviksi ja ratkaistaviksi. Yhtiömuodon käyttäminen aiheuttaisi sitäpaitsi kaupungille tuntevia menoja ja veroja. Ehdotetun teurastamolautakunnan tehtävistä kaupunginhallitus oli toista mieltä kuin komitea. Sen mielestä lautakunnan toiminnan ainakin toistaiseksi oli kohdistuttava ainoastaan teurastamon taloudelliseen hallintoon ja lihan tarkastustoiminnan johtoon sekä lihan tukku-kaupan järjestämiseen, jota vastoin kauppahallien ja -torien hallinto toistaiseksi olisi pysytettävä kiinteistölautakunnan ja keskuskeittolan valvonta kaupunginhallituksen tehtävänä. Terveidenhoitolautakunnan väitteen, että lihan tarkastustoiminnan siirtäminen pois lautakunnan alaisuudesta oli ristiriidassa voimassa olevien asetusten kanssa, kaupunginhallitus kumosi viitaten erinäisiin säännöksiin.

Myöntyen kaupunginhallituksen asiasta esittämään ehdotukseen kaupunginvaltuusto päätti ²⁾

asettaa kunnallisen teurastamon ynnä siihen kuuluvien laitosten hallintoa varten Helsingin kaupungin teurastamolautakunnan;

vähäisin muutoksin hyväksyä kaupunginhallituksen laatiman Helsingin kaupungin teurastamolautakunnan johtosääntöehdotuksen ³⁾;

hyväksyä edellä mainitun päätöksen johdosta kaupunginhallituksen johtosääntöön tehtävän lisäyksen, joka sisälsi, että teurastamo- ja lihan tarkastustoimintaa koskevat asiat kuuluivat sosiali- ja opetusasiain johtajalle;

määrätä teurastamolautakunnan johtosäännön samoin kuin kaupunginhallituksen johtosääntöön tehtävän lisäyksen tulemaan voimaan tammikuun 1 p:nä 1933; sekä

) Kvston pain. asiakirj. n:o 11. — ²⁾ Kvsto 21 p. syysk. 2 §. — ³⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 110.

antaa teurastamolautakunnalle tehtäväksi laatia teurastamon toimiston johtosäännön sekä tarpeellisiksi katsottujen järjestyssääntöjen ehdotukset sekä lautakunnan alaisten laitosten käytöstä kannettavien maksujen taksa-ehdotukset ja yksissä neuvoin terveydenhoitolautakunnan kanssa ehdotukset lihintarkastuksesta Helsingissä voimassa olevien kunnallisten asetusten uusimiseksi sekä ryhtyä valmistaviin toimenpiteihin lautakunnan alaisten laitosten toiminnan järjestämiseksi.

Kellokosken piirimielisairaala. Mäntsälän pitäjässä Marieforsin tilalla oli Askolan, Hausjärven, Hyvinkään kauppalan ja Hyvinkään kunnan, Karjalohjan, Keravan kauppalan, Lohjan kauppalan ja Lohjan kunnan, Lopen, Mäntsälän, Nummen, Nurmijärven, Pornaisten, Pukkilan, Pusulan, Pyhäjärven U. I., Riihimäen kauppalan, Sammatin, Tuusulan ja Vihdin kuntain yhteisesti omistama Kellokosken piirimielisairaala, jossa oli 222 hyväksyttyä sairaipaikkaa ja johon rakentamalla joka tapauksessa suoritettavien korjaustöiden yhteydessä yksi kerros lisää voitiin järjestää 80 paikkaa lisää.

Edellä mainitut kunnat eivät kuitenkaan tarvinneet lisää hoitopaikkoja, minkä johdosta sairaalan johtokunta tarjosi Helsingin kaupungille mahdollisuuden osallistua sairaalayritykseen, missä tapauksessa uudet paikat varattaisiin kaupungin tarpeisiin 25,000 markan korvauksesta paikalta. Samalla hallitus ilmoitti, että aikomuksena oli suorittaa laajennustyöt niin nopeasti, että uudet paikat voi ottaa käyttäntöön jo kuluvan vuoden lopussa. Yritykseen osallistuneen kunnan hallussa olevan sairaipaikan päivämaksu oli arvioitu 15 markaksi.

Kaupungin sairaalain hallitus oli sitä mieltä, että tarjous oli hyväksyttävä, mutta lausui samalla, että kaupungin mielisairashoito mieluummin oli keskitettävä yhteen paikkaan, minkä vuoksi sen osuus Kellokosken piirimielisairaalaan olisi myytävä niin pian kuin Nikkilän sairaalaa oli riittävästi laajennettu. Kaupunginhallituksenkin mielestä tarjous oli kaupungille edullinen. Sen laskelmien mukaan hoitopäiväkustannus, joka Nikkilän sairaalassa otettaessa huomioon sijoitetun pääoman korko, mutta vähennettäessä valtionapu, nousi 40 markkaan, olisi Kellokosken piirimielisairaalaan ainoastaan 20—22 markkaa. Edelleen hallitus piti huomion arvoisena sitä seikkaa, että Kellokosken piirimielisairaalan ympäristössä oli runsaasti suomalaisia pienviljelijäkoteja, jotka erittäin hyvin sopivat ottamaan mielisairaita henkilöitä perhehoitoon. Nikkilän sairaalan ympäristön väestö oli suurimmalta osalta ruotsinkielistä, ja senvuoksi suomenkielisten potilaiden sijoittaminen perhehoitoon tälle seudulle oli ollut vaikeata.

Esitetty kaupungin mielisairaiden henkilöiden hoitopaikkain tarvetta valaiseva selvitys osoitti, että käytettävissä oli 959 paikkaa, mihin tuli lisäksi 147 väliaikaista paikkaa, joista kuitenkin 79 paikkaa sai käyttää ainoastaan kuluvan vuoden loppuun. 80 paikan lisäys merkitsi kaupungin tarpeen turvaamista vuoden 1934 keskivaiheille saakka.

Asiaa käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾,

että Helsingin kaupunki liittyisi siihen kuntayhtymään, joka omisti Mäntsälän pitäjässä olevan Kellokosken piirimielisairaalan, sekä merkitsisi enintään 80 mainitun sairaalan sairaipaikkaa;

merkitä vuoden 1933 talousarvioon tätä tarkoitusta varten 2,000,000 markan määrärahan;

¹⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 22 §; ks. myös tämän kert. s. 198.

oikeuttaa kaupunginhallituksen jo kuluvana vuonna käyttämään edellä mainitusta määrärahasta tarvittavan osan; sekä

valtuuttaa kaupunginhallituksen tarkemmin sopimaan mainitun rahamäärän maksuajoista sekä ryhtymään muihin kaupungin liittymisestä yritykseen johtuviin toimenpiteisiin.

Köyhäinhoitolautakunnan jäsenmäärän lisääminen. Köyhäinhoitolautakunta huomautti, että uuden avustuskanslian perustaminen ¹⁾ merkitsi tarkastuspiirien luvun lisääntymistä neljällä ja edellytti uuden jaoston asettamista, mutta että jälkimmäinen oli mahdotonta, jos jaoston jäsenmäärä pysytettiin ennallaan. Jokaiseen jaostoon kuului näet neljä vakinaista ja neljä varajäsentä, ja olemassa olevat kymmenen jaostoa antoivat niin yllin kyllin työtä lautakunnan vakinaisille jäsenille, että ei voinut ajatellakaan vielä yhden jaoston aiheuttaman työn ja vastuun lisäämistä heidän työtaakkaansa. Tämän esityksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ valita köyhäinhoitolautakuntaan neljä vakinaista jäsentä ja neljä varajäsentä lisää vuoden 1932 lokakuun 1 p:n ja vuoden 1933 joulukuun 31 p:n väliseksi ajaksi.

Vakinaisiksi jäseniksi valittiin samalla toimittaja A. Aalto, neiti H. Edelmänn, johtaja J. A. Lauste ja rouva E. Stolt sekä varajäseniksi rouva A. Kulhia, ylikoneenhoitaja G. A. Lemström, kivityömies O. Nuutinen ja taloudenhoitaja C. Wilén.

Käsityö- y. m. koulutarpeiden antaminen ilmaiseksi kansakoulujen oppilaille. Kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 p:nä 1926 annetun lain muuttamisesta joulukuun 11 p:nä 1931 annettu laki määräsi, että kansakoulun oppilaalle oli maksutta annettava omiksi oppikirjat y. m. koulutarpeet, jos johtokunta hänen varattomuutensa johdosta katsoi sen tarpeelliseksi, kuitenkin siten, että jatko-opetukseen tarvittavat oppi- ja lukukirjat annettiin ainoastaan käytettäväksi. Tämä määräys vapautti kunnat kesäkuun 8 p:nä 1926 annetun lain määräämästä velvollisuudesta antaa kaikki tarvittavat koulutarpeet ilmaiseksi kaikille kansakouluoppilaille, mutta koska kaupunginvaltuustokin vuonna 1917 oli tehnyt päätöksen ³⁾, joka sisälsi saman kuin edellä mainitut vuoden 1926 lain määräykset, otettiin kysymys uudelleen käsiteltäväksi. Kansakoulujen taloudenhoitajat olivat tiedustelun johdosta ilmoittaneet, että niiden varattomien oppilaiden lukumäärä, joilla lain mukaan jatkuvasti oli oikeus saada kaikki koulutarpeensa, voitiin arvioida kahdeksi kolmanneksi kaikista oppilaista. Jäljellä olevan kolmanneksen suhteen johtokunnat olivat olleet sitä mieltä, että opetuksellisista ja käytännöllisistä syistä oli suotavaa, että kaupunki kustansi näiden oppilaiden käsitöiden, veiston ja kotitalouden opetuksessa tarvittavat raaka-aineet ja muut tarvikkeet.

Ottaen huomioon nämä näkökohdat kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että samalla kuin kaupungin kansakouluissa oppikirjain ja niihin verrattavien koulutarvikkeiden antamisessa oppilaille vuoden 1931 alusta oli sovellettava joulukuun 11 p:nä 1931 kansakoululaitoksen kustannuksista kesäkuun 8 p:nä 1926 annetun lain muuttamisesta annettua lakia, kaupunki jatkuvasti kustantaisi käsitöiden, veiston ja kotitalouden opetuksessa tarvittavat raaka-aineet ja muut tarvikkeet oppilaiden varallisuusoloihin katsomatta.

Lastentarhat. Kaupunginvaltuusto epäsi ⁵⁾ lastentarhain johtokunnan

¹⁾ Ks. tämän kert. s. 65. — ²⁾ Kvsto 7 p. syysk. 30 §. — ³⁾ Ks. v:n 1917 kert. s. 118. — ⁴⁾ Kvsto 10 p. helmik. 12 §. — ⁵⁾ S:n 12 p. lokak. 23 §.

esityksen, että Vallilan lastentarhan sekä Majgård- ja Barnabo-nimisten lastentarhain kokopäiväosastot vakinaistettaisiin.

Lastentarhain johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että erään Pienolan lastentarhan lastentarhaosaston vuoden 1933 alusta sai muuttaa 15 lapselle tarkoitetuksi kokopäiväosastoksi. Tätä tarkoitusta varten oli vuoden 1933 menosääntöön merkittävä 12,485 markan määräraha, siitä 6,930 markkaa perustamiskustannuksiin ja 5,555 markkaa uuden osaston ylläpito-kustannuksiin.

Kunnallisen lastenseimen perustaminen. Sen jälkeen kun lastentarhain johtokunta viitaten alaisissaan laitoksissa vallitsevaan tilanpuutteeseen oli anonut, että Vallilaan perustettaisiin lastentarha 75 lapselle, Kallioon niinkään lastentarha 75 lapselle sekä lisäksi päiväkotia 50 koululapselle ja lastenseimiä 18 pikkulapselle, kaupunginvaltuusto kaupunginhallituksen ilmoitettua, ettei kaupungilla ollut mahdollisuuksia niin suureen lastentarhatoiminnan laajentamiseen, päätti ²⁾ vuoden 1933 alusta perustaa Kallioon lastenseimen 18 lapselle sekä merkitä vuoden 1933 menosääntöön 27,000 markan määrärahan seimen perustamiskustannusten ja 111,506:50 markkaa sen vuosikustannusten peittämiseen.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun toiminnan laajentaminen. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta ilmoitti aikovansa perustaa kokopäivälastentarhan, leikkitupaosaston ja lastenseimen Sturenkadun 12—14:ssä olevan pientenlastenkoulun yhteyteen, minkä johdosta tätä taloa oli laajennettava. Laajennetun toiminnan ylläpitämisen helpottamiseksi johtokunta aikoi sisustaa lisärakennukseen joitakin 1 à 2 huoneen ja keittiön huoneistoja, jotka kohtuullisesta vuokrasta luovutettaisiin vähävaraisille, lapsirikkaille työläisperheille. Näiden suunnitelmien toteuttamiseen johtokunnalla oli käytettävänä osin säätiön omia varoja, osin enintään 4,000,000 markkaa lainavaroja, joiden ottamiseen tarvittiin kaupunginvaltuuston suostumus. Laina voitiin saada edullisemmin ehdoin, jos lainan antajalle myönnettiin kiinnitys säätiön kiinteistöihin ennen kaupungin saatavia. Tätä anomusta esitellessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ myöntää Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle oikeuden enintään 4,000,000 markan suuruisen lainan ottamiseen edellä mainitun uudisrakennussuunnitelman toteuttamiseksi sekä suostua siihen, että 600,000 markan laina kiinnitettiin Sturenkadun taloon n:o 12—14 kaupungin 1,340,000 markan suuruisen saatavan edelle ja 500,000 markan laina Oikokadun taloon n:o 7 1,080,000 markan suuruisen kaupungin saatavan edelle.

Raittiyslautakunta ja raittiudenvalvojat. Kieltolain lakattua olemasta voimassa ja helmikuun 9 p:nä 1932 annetun väkijuomalain tultua raittiustoiminnan ohjeeksi kaupunginvaltuuston oli tehtävä päätöksensä erinäisistä toimenpiteistä, joihin tämän lain muutoksen johdosta oli ryhdyttävä Helsingissä. Kieltolain nojalla valtuusto oli asettanut raittiyslautakunnan, jonka tehtävät valtioneuvosto oli vahvistanut ja jolla oli käytettävänä kolme kieltolain noudattamista käytännössä valvovaa raittiudenvalvojaa. Myöskin uusi väkijuomalaki salli kolmijäsenisen raittiyslautakunnan asettamisen, ja yhden näistä tai jonkun muun tehtävään sopivan henkilön maaherra lautakunnan esityksestä voi määrätä raittiuspoliisiksi. Raittiyslautakunnan säilyttämistä oli puoltanut Helsingin raittiüsjärjestöjen keskustuomikunta, jonka

¹⁾ Kvsto 7 p. jouluk. 26 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 25 §. — ³⁾ S:n 23 p. maalisk. 10 §.

mielestä oli tärkeätä, että lautakunta sai jatkaa valistustoimintaansa, ja tähän mielipiteeseen yhtyi lautakunta itsekin ja samoin kaupunginhallitus, viimeksi mainittu kuitenkin nimenomaan alleviivaten, että lautakunnalle ei ollut myönnettävä oikeutta raittiuspoliisin valtuuksien hankkimiseen ei omille jäsenilleen eikä muulle henkilölle ilman että kysymys sitä ennen oli alistettu valtuuston harkittavaksi.

Asiaa käsiteltäessä kaupunginvaltuusto edellä mainitut esitykset eväten päätti¹⁾, että sekä raittiuslautakunta että raittiudenvalvojatoimet lakkautettaisiin huhtikuun 5 p:nä ja mainittujen toimien haltijat J. E. Leivo, F. F. Nyström ja R. R. Nyholm sanottaisiin irti toimistaan samasta päivästä lukien.

Yleisten töiden hallinto. N. s. kaupunginhallintokomitea oli yksityiskohdaisesti suunnitelllessaan kaupungin kiinteistöhallinnon järjestämistä ottanut käsiteltäväkseen myöskin kysymyksen yleisten töiden hallinnon uudelleenjärjestämisestä. Komitean sittemmin antaman ehdotuksen mukaan alistettaisiin kaupungin yleisten töiden hallituksen valvontaan kuuluneista toiminnanhaaroista asemakaavatoimi ja maanmittaustoimi kiinteistölautakunnan ja satamarakennustoimi satamalautakunnan alaiseksi, kun taas huonerakennustoimi, katu- ja viemärirakennustoimi sekä puistojen ja istutusten hoito jäisivät yleisten töiden lautakunnan (entisen hallituksen) alaisiksi ja viimeksi mainitulle sitä paitsi uskottaisiin puhtaanapitolaitoksen valvonta. Tällaisenaan kaupunginvaltuusto kuitenkin ei hyväksynyt ehdotusta, koska valtuusto vastusti satamarakennusosaston erottamista rakennuskonttorista ja puhtaanapito toimen yhdistämistä yleisiin töihin. Kaupunginvaltuuston vahvistettua kiinteistölautakunnan johtosäännön²⁾, joka oli siirtänyt asemakaavatoimen ja maanmittaustoimen ylivalvonnan tälle lautakunnalle, sekä satamalautakunnan johtosäännön³⁾, jonka mukaan tämän lautakunnan tehtävät samaten kuin aikaisemminkin käsittivät pääasiallisesti vain satamaliikenteen ja satamakannannan, kaupunginhallitus oli kahdessa uudessa mietinnössä⁴⁾ innokkaasti puoltanut puhtaanapitolaitoksen alistamista kaupungin yleisten töiden hallituksen alaiseksi. Nämäkin esitykset kaupunginvaltuusto hylkäsi⁵⁾ lopullisesti hyväksyessään kaupunginhallituksen vähemmistön ehdotukset Helsingin kaupungin yleisten töiden lautakunnan, Helsingin kaupungin rakennustoimiston ja Helsingin kaupungin rakennustoimiston tiliviraston johtosäännöiksi⁶⁾.

Puhtaanapitolaitokset. Vuonna 1931 kaupunginvaltuusto epäsi⁷⁾ kaupunginhallituksen esityksen puhtaanapitohallituksen lakkauttamisesta ja puhtaanapitolaitoksen liittämisestä kaupungin rakennuskonttoriin. Kaupunginhallitus otti sittemmin asian uudelleen käsiteltäväkseen ja oli edelleenkin sitä mieltä, että mainittu yhdistäminen olisi toteutettava. Kysymyksestä annettussa uudessa mietinnössä⁷⁾ hallitus huomautti, että pieni, harvoin kokoontuva lautakunta oli omansa hidastuttamaan käsittelyä, kun taas suurempi, säännöllisesti ja usein kokoontuva lautakunta työskenteli nopeammin ja täsmällisemmin. Edelleen viitattiin siihen, että erinäisten töiden käytännöllistä suoritusta oli häirinyt se seikka, että puhtaanapitolaitos ja rakennuskonttorin katuosasto eivät olleet olleet yhteisen johdon alaiset. Tärkeätä olisi

¹⁾ Kvsto 23 p. maalisk. 8 §. — ²⁾ Ks. v:n 1930 kert. s. 149. — ³⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 117. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 10 v:lta 1931 ja n:o 16 v:lta 1932. — ⁵⁾ Kvsto 26 p. lokak. 13 §; ks. myös alemm. ja v:n 1931 kert. s. 117. — ⁶⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 145 ja seur. — ⁷⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 16.

myöskin, että kaupungininsinööri osallistuisi puhtaanapitolaitoksen laajakan-
toisten uudisrakennussuunnitelmien laatimiseen, sillä kokemus oli osoittanut,
ettei voimassa olevan järjestelmän vallitessa voitu saada aikaan kaupungin eri
viranomaisia tyydyttäviä ehdotuksia. Kun sitäpaitsi kaupungininsinööri oli
terveydenhoitolautakunnan itseoikeutettu jäsen, joutuisi puhtaanapitolaitos
hänen välityksellään entistä enemmän tämän lautakunnan valvonnan alai-
seksi. Edelleen olisi kaupunginhallituksen mielestä kaupungille taloudellisesti
edullista, että rakennuskonttorin puhdistuslaitoksista ja puhtaanapitolaitok-
selta saadun lannan myynti tapahtuisi yhtenäisten periaatteiden mukaisesti
kaupungininsinöörin valvomana, ja samaten olisi laitoksille molemminpuoli-
sesti edullista voida käyttää osin rakennuskonttorin Toukolassa olevaa kone-
pajaa, osin puhtaanapitolaitoksen Töölössä sijaitsevaa autokorjaamoa. Lisäksi
yhdistäminen tuntuvasti supistaisi hallintokustannuksia.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto pysyi ¹⁾ aikaisemmassa käsityk-
sessään, että puhtaanapitohallitus oli säilytettävä. Samalla valtuusto hyväk-
syi puhtaanapitohallituksen laatimat ja kaupunginhallituksen sittemmin sekä
asiallisesti että muodollisesti jonkin verran muuttamat puhtaanapitolautakun-
nan, puhtaanapitolaitoksen ja puhtaanapitolaitoksen tiliviraston johtosääntö-
ehdotukset ²⁾).

Helsingin kaupungin liikennejärjestys. Tammikuun 29 p:nä Uudenmaan
läänin maaherra vahvisti kaupunginvaltuuston hyväksymän ³⁾ Helsingin kau-
pungin liikennejärjestysehdotuksen, paitsi siltä osalta, joka sisälsi määräyk-
siä varovaisuustoimenpiteistä moottoriajoneuvoja käytettäessä, koska täl-
laisten määräysten vahvistaminen ei kuulunut maaherralle. Kyseiset mää-
räykset, jotka sisältyivät liikennejärjestyksen 3, 7, 8, 10, 11, 12, 17, 21, 25 ja
26 §:ään, maistraatti sittemmin vahvisti helmikuun 9 p:nä, ja samana päivänä
kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö vahvisti maistraatin päätöksen.
Liikennejärjestyksen vahvistamisen vaiheiden tultua kaupunginvaltuuston
tietoon valtuustossa lausuttiin, että valtuusto oli käsitellyt liikennejärjestystä
kunnallisena järjestyssääntönä, jonka antamiseen kunnalla yleisen liikenne-
järjestyksen 10 §:n mukaan oli oikeus. Maaherra oli kuitenkin tehnyt pää-
töksensä nojautuen moottoriajoneuvoliikenteestä annetun asetuksen 72 §:ään,
jossa kuitenkin tarkoitettiin ainoastaan maistraatin itsensä antamia mää-
räyksiä. Tämän lainkohdan mukaan maistraatilla oli oikeus yksityiskohtais-
ten määräysten antamiseen varovaisuustoimenpiteistä moottoriajoneuvoilla
kuljettaessa määrätyillä paikoilla, mutta tarkoituksena ei suinkaan ollut
ollut maistraatin oikeuttaminen antamaan yleisiä kaikkea liikennettä koske-
via säännöksiä tai vahvistamaan kunnan hyväksymiä tällaisia säännöksiä.
Jos tällainen valtion viranomaisten omaksuma kyseisen lainkohdan tulkinta
hyväksyttiin, oli seurauksena, että kaupunginvaltuusto ei voinut hyväksyä
minkäänlaisia moottoriajoneuvoliikennettä koskevia säännöksiä. Kyseisessä
tapauksessa ei ollut enää mitään tehtävissä, mutta siinä noudatettu menettely
ei saanut tulla ennakkotapaukseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾, että uutta liikennejärjestystä oli sovellet-
tava maaliskuun 1 p:stä lähtien.

Poliisilaitoksen suojeluosaston sairaosaston palveluksessa oli aikaisemmin
ollut kolme kaupungin palkkaamaa vakinaista sairaanhoitajataria sekä kolme
valtion palkkaamaa sairaanhoitajataria, joista jälkimmäiset sen jälkeen kun

¹⁾ Kvsto 26 p. lokak. 13 §. — ²⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 160 ja 161. —

³⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 113. — ⁴⁾ Kvsto 10 p. helmik. 5 §.

kaupunki vuoden 1932 alusta oli velvoitettu yksin suorittamaan mainittua laatua olevat kustannukset, vain kaksi pysytettiin ylimääräisinä sairaanhoitajattarina ja kolmas siirrettiin etsivälle osastolle. Toinen kaupunginlääkäri, joka toimi ensiksi mainitun osaston lääkärinä, oli kuitenkin lausunut, etteivät nämä työvoimat riittäneet kyseisen sairasosaston vaatimaan työhön, ja tähän viitaten anonut osin, että puheena olevat kaksi ylimääräistä sairaanhoitajattarenvirkaa merkittäisiin vakinaiseen palkkasääntöön, osin että perustettaisiin uusi samanlainen vakinainen virka. Tähän esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ vuoden 1933 alusta perustaa poliisilaitoksen suojeluosaston sairasosastolle kolme 3 palkkaluokkaan kuuluvaa sairaanhoitajattarenvirkaa.

Bensiinijakeluasemain järjestyssäännöt. Marraskuun 25 p:nä 1931 maaherra vahvisti kaupunginvaltuuston aikaisemmin hyväksymät²⁾ bensiinijakeluasemain järjestyssäännöt³⁾.

Rikostuomioiden toimeenpanokonttorin virkain lakkauttaminen. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ maaliskuun 1 p:stä 1933 lukien lakkauttaa rikostuomioiden toimeenpanokonttorin kaksi ulosottoapulaisenvirkaa ja yhden konttoriapulaisenviran, jotka olivat käyneet tarpeettomiksi konttorin työn vähentymisen johdosta.

Apulaiskaupunginkamreerinviran perustaminen. Kaupunginhallitus lausui, että rahatoimiston työt olivat tuntuvasti lisääntyneet sekä että, koska kaupungin keskeisen kassa- ja tiliviraston moitteeton toiminta oli erittäin tärkeätä, sille kaikissa oloissa oli taattava riittävät kvalifioituneet työvoimat. Hallitus oli senvuoksi ottanut harkittavakseen kysymyksen apulaiskaupunginkamreerinviran perustamisesta rahatoimistoon ja tällöin vakuuttunut tällaisen toimen tarpeellisuudesta. Sen haltijan tehtävänä olisi avustaa kaupunginkamreeria, toimia hänen sijaisenaan, allekirjoittaa maksumääräyksiä kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa, lähinnä valvoa tulotodisteiden tarkkailua, erääntymispäivien noudattamista ja tulojen perimistä sekä antaa tarvittavaa virka-apua rahatoimenjohtajalle ja kaupunginkamreerille.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ kaupunginhallituksen esittämät näkökohdat ja päätti toukokuun 1 p:stä lukien perustaa rahatoimistoon 15 palkkaluokkaan kuuluvan apulaiskaupunginkamreerinviran, jonka haltijalta oli vaadittava II luokan mukainen kielitaito.

Uuden viran perustaminen teurastamoon. Teurastamon rakennustoimikunnan lausuttua, että se henkilö, joka käyttöpäällikkönä tuli vastaamaan laitoksen koneistosta, olisi valittava toimeensa niin hyvissä ajoin, että hän voi olla mukana jäädytyskoneiston ynnä siihen kuuluvien johtojen asennuksessa ja siten täydellisesti perehtyä siihen ja sen toimintaan, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ perustaa kunnalliseen teurastamoon lokakuun 1 p:stä lukien 12 palkkaluokkaan kuuluvan käyttöpäällikötoimen. Samalla kaupunginhallitus valtuutettiin uuden viranhaltijan kuluvan vuoden palkan suorittamiseksi ylittämään uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten talousarvioon merkittyä määrärahaa 12,000 markkaa sekä tällä kerralla täyttämään mainittu virka teurastamon rakennustoimikunnan annettua lausuntonsa hakijoista sekä määräämään, oliko sen haltijalta vaadittava määrätty kielitaito.

Kiertävän sairaanhoitajattarenviran perustaminen. Vuonna 1924 perustettiin Marian sairaalan kirurgiselle osastolle kiertävän sairaanhoitajattaren

¹⁾ Kvsto 21 p. syysk. 12 §. — ²⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 113. — ³⁾ Kvsto 20 p. tammik. 6 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk 15 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. maalisk. 8 §; vrt. tämän kert. s. 56 ja 112. — ⁶⁾ Kvsto 7 p. syysk. 34 §.

virka ja vuonna 1927 sisätautien osastolle samanlainen virka. Näiden haltijain tehtävänä oli kodeissa hoitaa potilaita, jotka sairaalassa vallitsevan sijain puutteen takia oli ollut poistettava sieltä heidän vielä tarvitessaan hoitoa. Tätä toimintaa oli sitten harjoitettu hyvin tuloksin, mutta näiden kahden sairaanhoitajattaren työtaakka oli kuitenkin lopulta käynyt heille miltei ylivoimaiseksi, ja varsinkin heidän oli täytynyt yhä enemmän syrjäyttää se puoli tehtävästään, joka tarkoitti terveydenhoidollista neuvonta- ja valistustyötä. Marian sairaalan johtajan H. Bardyn esityksestä kaupunginvaltuusto sentähden päätti ¹⁾ vuoden 1933 alusta perustaa Marian sairaalaan uuden, 7 palkkaluokkaan kuuluvan kiertävän sairaanhoitajattarenviran.

Uusien virkain perustaminen Vallilan kouluhammasklinikkaan. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ vuoden 1933 alusta perustaa kouluhammasklinikan Vallilan haaraklinikkaan seuraavat uudet virat: 12 palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan kuuluvan haaraklinikanjohtajanviran, kaksi 7 palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvaa kouluhammaslääkärintähtävirkaa, yhden 2 palkkaluokkaan kuuluvan klinikanapulaisenviran sekä yhden 2 palkkaluokkaan kuuluvan vahtimestarinviran.

Uusien virkain perustaminen Kivelän sairaalaan. Sen johdosta, että Kivelän sairaalaan vuoden 1933 alusta tuli sisustettavaksi uusia sairasosastoja, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ samasta ajankohdasta lukien perustaa sairaalaan seuraavat uudet vakinaiset virat: kaksi 9 palkkaluokkaan kuuluvaa apulaislääkärintähtävirkaa, yhden 6 palkkaluokkaan kuuluvan yölihoitajattarenviran, yhden 5 luokkaan kuuluvan avustavan yöhoitajattarenviran, viisi 5 luokkaan kuuluvaa osastonhoitajattarenvirkaa, yhden 5 luokkaan kuuluvan laboratorinhoitajattarenviran, yhden 5 luokkaan kuuluvan valohoitajattarenviran, kaksikymmentäkaksi 3 luokkaan kuuluvaa alihoitajattarenvirkaa ja yhden 4 luokkaan kuuluvan desinfioitsijanviran sekä seuraavat luokittelemattomien pysyväisten virkain ryhmään kuuluvat virat, joiden haltijain palkat maksettaisiin yhteismäärärahasta palkattujen viranhaltijain palkkaluokkain mukaan: neljätoista 1 palkkaluokan mukaista siivoojattarentointia, yhden 3 palkkaluokan mukaisen pesuapulaisentoimen, kaksi 1 palkkaluokan mukaista kylvetäjäjärentointia, yhden 8 palkkaluokan mukaisen keittäjäjärentointia, kaksi 1 palkkaluokan mukaista palvelijattarentointia sekä kaksi 7 palkkaluokan mukaista lämmittäjäntointia.

Uusien virkain perustaminen Nikkilän sairaalaan. Koska Nikkilän sairaalan potilasmäärä oli tuntuvasti lisääntynyt, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ vuoden 1933 alusta perustaa sairaalaan yhden osastonhoitajattarenviran ja yhden hoitajanviran, jotka molemmat luettiin 5 palkkaluokkaan.

Tuberkuloosisairaalan virkain uudelleenjärjestely. Tuberkuloosisairaalan ylilääkäri oli lausunut, että sairaalan lastenosaston henkilökunta, yksi osastonhoitajatar ja viisi alihoitajatarta, oli riittämätön, koska suuri osa potilaista oli pikkulapsia, jotka vaativat alituista huolenpitoa ja apua, sekä että hoitohenkilökunnan lisäämisestä hänen käsityksensä mukaan koituisi kaupungille vähimmin kustannuksia, jos lakkautettaisiin kaksi 3 palkkaluokkaan kuuluvaa alihoitajattarenvirkaa ja niiden sijaan perustettaisiin kolme 1 palkkaluokkaan luettavaa lastenhoitajattarentointia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ tämän esityksen samalla määräten uudelleenjärjestelyn toteutettavaksi vuoden 1933 alusta.

¹⁾ Kvsto 21 p. syysk. 13 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 10 §; ks. myös tämän kert. s. 116. — ³⁾ Kvsto 16 p. marrask. 13 §. — ⁴⁾ S:n 26 p. lokak. 18 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. toukok. 15 §.

Köyhäinhuoltolautakunnan ylimääräinen apulaisjohtajanvirka. Kaupunginvaltuuston vahvistaessa kuluvan vuoden talousarvion arvioitiin köyhäinhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määräraha ottaen huomioon, että lautakuntaan palkattaisiin ylimääräinen apulaisjohtaja 42,000 markan vuosipalkoin. Tämä virka täytettiin, ja vuoden varrella saatu kokemus osoitti, että lautakunnan olisi ollut vaikeata ilman mainittua aputyövoimaa suoriutua pula-ajan johdosta tuntuvasti lisääntyneestä työmäärästä. Viitaten kaupungin kasvamiseen ja siihen, että virkaa tuskin voitiin lakkauttaa taloudellisesti parempienkaan aikojen koitettua, köyhäinhuoltolautakunta esitti, että ylimääräinen apulaisjohtajanvirka merkittäisiin vakinaiseen palkkasääntöön. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ kuitenkin, ettei anomus toistaiseksi aiheuttaisi toimenpidettä.

Ryttylän koulukodin karjakontoimen uudelleenjärjestely. Ryttylän koulukodin navetan, sikalan ja kanalan hoidosta huolehti naiskarjakko, jonka kuukausipalkka oli 1,000 markkaa, mutta koska lastensuojelulautakunta katsoi kokemuksen osoittaneen, ettei naiskarjakko kyennyt ylläpitämään järjestystä, kuria ja työrauhaa navetassa sekä valvomaan ja edelleen kehittämään karjanhoitoa, valtuusto päätti ²⁾ lakkauttaa kyseisen toimen tammikuun 1 p:stä 1933 ja samalla perustaa luokittelemattomien pysyväisten toimien ryhmään kuuluvan mieskarjakontoimen 1,500 markan kuukausipalkoin.

Kansakoulujen virkain uudelleenjärjestely sekä uusien virkain perustaminen. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ lakkauttaa Lapinlahdenkadun kansakoulun vahtimestarin ja talonmiehenvirat elokuun 1 p:stä lukien sekä samasta päivästä lukien perustaa 4 palkkaluokkaan kuuluvan yhdistetyn vahtimestarin-talonmiehenviran.

Ruotsinkielisten kansakoulujen muutettua ⁴⁾ Porthaninkadun ja Toukolan kansakoulutaloista Nilsiantien varrella sijaitsevaan uuteen koulutaloon kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ elokuun 1 p:stä lukien lakkauttaa yhden mainittujen koulujen vahtimestarintoimen sekä samasta ajankohdasta lukien perustaa palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten virkain ryhmään kuuluvan lämmittäjäntoimen, jonka pohjapalkan tuli olla 1,380 markkaa kuukaudelta. Päätöksestä kuluva vuonna aiheutuvat kustannukset, 6,900 markkaa, oli suoritettava talousarvion tililtä Uusien virkain palkat ja palkankorotukset.

Sen johdosta, että Porthaninkadun ja Toukolan kansakoulut oli luovutettu ⁴⁾ suomenkielisille kansakouluille, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että kumpaankin kouluun perustettaisiin 4 palkkaluokkaan kuuluva vahtimestarin-talonmiehenvirka elokuun 1 p:stä lukien, sekä osoitti näiden viranhaltijain palkkaamiseen kuluva vuonna tarpeellisen määrärahan, yhteensä 17,000 markkaa, talousarvioon uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten merkitystä määrärahasta.

Kirjapainokoulun vahtimestarinvirka. Menosäännössä oli vahtimestarin palkkaamiseksi kirjapainokouluun varattu 6,000 markkaa, mikä määrä kuitenkin oli osoittautunut liian niukaksi koulun muutettua suurempaan huoneistoon ja vahtimestarin tehtävien sen johdosta lisääntyttyä. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ sen vuoksi, että kouluun perustettaisiin vahtimestarinvirka, joka luettaisiin palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten toimien ryh-

¹⁾ Kvsto 12 p. lokak. 19 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 14 §. — ³⁾ S:n 15 p. kesäk. 43 §. —

⁴⁾ Ks. tämän kert. s. 21. — ⁵⁾ Kvsto 15 p. kesäk. 44 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. kesäk. 40 §. — ⁷⁾ S:n 10 p. helmik. 20 §.

mään, ja osoitti kuluva vuoden palkkamenojen suorittamiseen talousarvioon uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten merkitystä määrärahasta 7,000 markkaa lisäykseksi talousarvion vahtimestarinpalkkiomäärärahaan.

Kotitalousopettajattarenviran perustaminen kotitalouslautakuntaan. Kotitalouslautakunta oli huomauttanut, että kotitalousneuvontatoimintaa vuodesta 1930 lähtien harjoitettiin kahdessa opetuskeittiössä, mutta että ainoastaan yksi vakinainen kotitalousopettajatar oli tähän tarkoitukseen käytettävissä. Työ, jota hän ei ehtinyt suorittaa, oli uskottu ylimääräiselle opettajattarelle. Tätä järjestelyä lautakunta ei pitänyt tyydyttävänä, ja esitti sen tähden, että vuoden 1933 alusta perustettaisiin toinen 7 palkkaluokkaan kuuluva talousopettajattarenvirka. Tästä esityksestä antamassaan lausunnossa kaupunginhallitus tosin oli pitänyt puheena olevaa toimintaa erittäin tärkeänä, mutta ei kuitenkaan ollut katsonut olevan syytä kyseisen viran vakinaistamiseen vallitsevana pula-aikana, ja tähän käsitykseen yhtyen kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ evätä kotitalouslautakunnan ehdotuksen.

Erään Kotikallion lastenseimen toimen uudelleenjärjestely. Koska Kotikallion lastenseimessä oli liian vähän lastenhoitajattaria, oli seimen apu-tyttöjä käytetty myöskin lastenhoitoon siitä huolimatta, etteivät he olleet siihen päteviä. Viitaten tämän menettelyn sopimattomuuteen lastentarhain johtokunta oli esittänyt, että seimen toinen aputyttötoimi muutettaisiin lastenhoitajattarentoimeksi 8,400 markan vuosipalkoin. Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ tähän anomukseen samalla päättäen lakkauttaa edellisen toimen tammikuun 1 p:stä 1933 ja samalla perustaa ehdotetun luokittelemattomien pysyväisten toimien ryhmään kuuluvan uuden toimen.

Kemistinviran perustaminen rakennuskonttoriin. Kaupungin yleisten töiden hallitus huomautti, että Kyläsaaren puhdistuslaitos oli järjestetty siten, että siellä voitiin tutkia lukuisia sellaisia teknillisiä kysymyksiä, joista ei ollut käytännöllistä kokemusta tai joista mielipiteet ammattimiespiireissä kävivät eri suuntiin, mutta joiden selville saaminen oli tärkeätä ennen uusien puhdistuslaitosten, lähinnä Rajasaaren laitoksen suunnittelua. Kyläsaaren laitoksen toiminnan tarkastus oli senvuoksi saatava mahdollisimman tarkaksi ja siellä tehdyt tutkimukset suoritettava siten, että niiden tulokset olivat täysin luotettavat ja tieteellisesti tarkat. Tähän viitaten ja koska terveydellisten tutkimusten laboratorio, joka hoiti Alppilan ja Savilan laitosten toiminnan tarkastuksen, ei voinut ottaa suorittaakseen kyseistä lisätehtävää, hallitus ehdotti, että Kyläsaaren puhdistuslaitokselle otettaisiin kemisti, joka vastedes hoitaisi myöskin Rajasaaren laitoksen toiminnan tarkastuksen; tämän järjestelyn hallitus katsoi takaavan kaupungille mahdollisimman suuren hyödyn edellisessä laitoksessa saavutetuista kokemuksista. Tämän esityksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ perustaa rakennuskonttorin katu- ja viemäriosastolle heinäkuun 1 p:stä lukien vakinaisen, 12 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan kemistinviran, jonka haltijan tehtävänä oli tarkastaa viemärivereden puhdistuslaitosten toimintaa. Edellä mainitun virkamiehen palkkaamiseen kuluvana vuonna valtuusto osoitti 24,000 markkaa talousarvioon uusien virkain palkkoja ja palkankorotuksia varten merkitystä määrärahasta.

Rakennuskonttorin virkain merkitseminen vakinaiseen menosääntöön. Rakennuskonttorin insinöörit H. A. Relander ja O. Stadius, konttorin vaa-

¹⁾ Kvsto 12 p. lokak. 25 §. — ²⁾ S:n 21 p. syysk. 15 §. — ³⁾ S:n 15 p. kesäk. 25 §.

kitsija N. Niklander, piirustajat U. Heselius ja V. A. Virtanen sekä konttoriapulaiset G. Engblom ja C. Lindegren olivat anoneet, että heidän virkansa merkittäisiin vakinaiseen menosääntöön tai että heille myönnettäisiin palkan korotusta virkavuosiensa mukaisesti, ja kaupunginhallitus oli puoltanut tätä anomusta sikäli, että se oli ehdottanut perustettavaksi 14 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan vakinaisen piiri-insinöörinviran, 13 palkka- ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan vakinaisen apulaisinsinöörinviran sekä 11 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan vakinaisen vaakitsijanviran, jotka virat kaupungin yleisten töiden hallitus oikeutettaisiin täyttämään julistamatta niitä haettaviksi. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ tämän anomuksen.

Puhtaanapitolaitoksen virkain uudelleenjärjestely. Puhtaanapitolaitoksen varaston palveluksessa oli varastonhoitaja, jolla oli 7 palkkaluokan mukainen palkka, ja hänen apunaan oli ollut tuntikirjuri, joka oli palkattu laitoksen työmäärärahoista. Sen jälkeen kun kuitenkin kaupunginhallitus oli katsonut olevan syytä määrätä ²⁾, että kulutustarvikkeita oli varastoitava mahdollisimman pieni määrä, varaston työ oli supistunut siinä määrin, että puhtaanapitohallitus oli katsonut asianmukaiseksi yhdistää molemmat edellä mainitut virat konttoriapulaisenviraksi. Uusi virka sopi hallituksen mielestä luettavaksi 6 palkkaluokkaan, koska se tosin vaati haltijaltaan ammattitaitoa, mutta ei aiheuttanut suoranaista vastuunalaisuutta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ tämän esityksen päättäen tammikuun 1 p:stä 1933 lakkauttaa puhtaanapitolaitoksen varastonhoitajanviran ja samalla perustaa 6 palkka- ja V kielitaitoluokkaan kuuluvan konttoriapulaisenviran, jonka haltijan tuli hoitaa siihen asti laitoksen varastonhoitajalle ja tuntikirjurille kuuluneet tehtävät.

Ylimääräinen metsänvartija O. Skogman, joka oli ollut toimeksaan yhtäjaksoisesti heinäkuun 1 p:stä 1919, oli anonut, että tämä otettaisiin vakinaiseen menosääntöön, mutta kaupunginvaltuusto ei katsonut ⁴⁾ olevan syytä myöntyä hänen anomukseensa.

Väkijuomaliikkeen tarkastajantoimi. Viitaten väkijuomista annetun lain määräyksiin, että kaupunginvaltuuston oli asetettava tarkastaja valvomaan mainitun lain ja sen yhteydessä annettujen säännösten noudattamista sekä että Osakeyhtiö Alkoholi liikkeen tuli palkata tämän toimen haltija ja sen hallintoneuvoston vahvistaa palkan määrä, mainittu neuvosto ilmoitti kaupunginvaltuustolle osoittamassaan kirjelmässä, että se katsoi kyseisen toimen sopivaksi pohjapalkaksi Helsingissä 5,000 markkaa kuukaudelta. Samalla hallintoneuvosto lausui mielipiteenään, että tarkastaja aluksi olisi valittava ainoastaan kuluvaan vuoden loppuun. Kaupunginhallitus oli puoltanut hallintoneuvoston ehdotusta ja samalla huomauttanut, että tarkastaja tuli olemaan kaupungin virkasäännön alainen, ellei nimenomaan toisin päätetty, mikä hallituksen mielestä olisi suotavaa, koska ei vielä ollut olemassa mitään kokemusta siitä, millaiseksi tarkastajan toiminta tuli muodostumaan, mitä vaatimuksia hänelle oli asetettava sekä miten hänen palkkauksensa ja asemansa muutoin oli järjestettävä.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ Osakeyhtiö Alkoholi liike aktiebolagin hallintoneuvostolle annettavassa vastauksessa puoltaa väkijuomaliikkeen

¹⁾ Kvsto 7 p. syysk. 23 §. — ²⁾ Ks. v:n 1931 kert. s. 173. — ³⁾ Kvsto 26 p. lokak. 13 § ja kvston pain. asiakirj. n:o 16. — ⁴⁾ Kvsto 12 p. lokak. 12 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. maalisk. 9 §.

tarkastajan kuukausipalkan vahvistamista 5,000 markaksi. Samalla valtuusto päätti, että tarkastaja tällä kerralla valittaisiin ainoastaan vuoden 1932 loppuun sekä että hän, kunnes mahdollisesti toisin päätettiin, olisi kaupunginhallituksen, lähinnä sosiali- ja opetusasiain johtajan, alainen; että tarkastajalla ei olisi virkasäännön y. m. säännösten ja määräysten kaupungin viranhaltijoille myöntämiä etuja; sekä että kaupunginhallituksen tuli hyvissä ajoin ennen vuoden päättymistä laatia väkijuomaliikkeen tarkastajan johtosääntöehdotus.

Tuberkuloosilääkäri A. J. Rosqvistille myönnettiin ¹⁾ anomuksestaan ero virastaan joulukuun 23 p:stä lukien.

Kolmannen palomestarin toimi. Marraskuun 5 p:nä 1931 kaupunginhallitus päätti jättää avoinna olevan kolmannen palomestarin toimen toistaiseksi täyttämättä, mutta ottaa kysymyksen keväällä 1932 uudelleen käsiteltäväkseen sillävälän saatujen kokemusten pohjalla. Tätä päätöstä vastaan palotoimikunta esitti vastalauseensa huomauttaen valtuustolle lähettämässään kirjelmässä, että palolaitoksen päällystön vähentäminen teki työtaakan jäljelle jäävälle henkilökunnalle kohtuuttoman raskaaksi ja tehtävään suorittamiseen siinä laajuudessa ja sinä aikana kuin laki ja asetukset määräsivät mahdottomaksi. Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan ottanut palotoimikunnan lausuntoa huomioon, vaan jätti ²⁾ asian kaupunginhallituksen päätöksen varaan.

Ammattienylitarkastajanvirka. Ammattienylitarkastaja A.-L. Levanolle myönnettiin ³⁾ anomuksestaan virkaero toukokuun 16 p:stä lukien sekä virkavapautta ilman oikeutta palkkaetuihin mainittuun päivään saakka.

Terveystieteiden lautakunta määräsi sen jälkeen kunnallisen ammattientarkastajan S. Lehmuskallion hoitamaan mainittua virkaa kaksi viikkoa sekä voimistelunopettajatar T. Saastamoisen hoitamaan herra Lehmuskallion virkaa samana aikana, ja lautakunnan anomuksesta kaupunginvaltuusto pidensi ⁴⁾ nämä viranhoidomääräykset olemaan voimassa, kunnes ammattienylitarkastajanvirka oli vakinaisesti täytetty.

Ammattienylitarkastajaksi valtuusto sittemmin kahdeksasta hakijasta valitsi ⁵⁾ diplomi-insinööri ammattientarkastaja K. K. Suhosen.

Kunnalliset ammattientarkastajanvirat. Valtioneuvoston maaliskuun 4 p:nä 1927 päätettyä ⁶⁾, että kunnalliset ammattientarkastajanvirat oli täytettävä viideksi vuodeksi kerrallaan, oli syntynyt kysymys, koskiko tämä päätös myöskin kunnallisia ammattientarkastajia I. B. R. Schreckiä ja E. Heikkistä, jotka oli nimitetty virkoihinsa jo vuosina 1919 ja 1921. Terveystieteiden lautakunta, jonka mielestä näin ei ollut asian laita ja jonka mielipiteeseen Helsingin piirin ammattientarkastaja oli yhtynyt, alisti kysymyksen kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi. Asiaa käsiteltäessä valtuusto päätti ⁷⁾, että kunnallisten ammattientarkastajain I. B. R. Schreckin ja E. Heikkisen toimiaika oli päättyvä viiden vuoden kuluttua lukien maaliskuun 4 p:stä 1932.

Kunnalliseksi ammattientarkastajaksi valittiin ⁸⁾ diplomi-insinööri K. K. Suhonen. Virkaa oli hakenut 15 henkilöä.

Erään Kivelän sairaalan apulaislääkäriinviran täyttäminen. Kivelän sairaalan apulaislääkäri E. Stenberg, joka vuonna 1925 vahvistettujen kau-

¹⁾ Kvsto 26 p. lokak. 24 §. — ²⁾ S:n 10 p. helmik. 10 §. — ³⁾ S:n 4 p. toukok. 21 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. toukok. 13 §; ks. myös tämän kert. s. 59. — ⁵⁾ Kvsto 26 p. lokak. 15 §; ks. alemp. — ⁶⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. v:ltä 1927 s. 6. — ⁷⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 18 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. maalisk. 19 §.

pungin sairaalain sääntöjen¹⁾ 21 §:n säännöksen nojalla oli velvollinen luopumaan virastaan toukokuun 2 p:nä, oli anonut saada hoitaa sitä jatkuvasti mainitun päivän jälkeen, ja kaupunginvaltuusto päätti²⁾ katsoen siihen, että lääketieteellisensiaatti Stenberg vuodesta 1914 lähtien ja niinmuodoin ennen mainittujen sääntöjen voimaantuloa oli ollut apulaislääkärinä Kivelän sairaalassa, oikeuttaa kaupungin sairaalain hallituksen uudestaan nimittämään hänet kyseiseen virkaan.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen sihteerintoimi. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ tammikuun 1 p:stä 1932 lukien merkitä kaupungin yleisten töiden hallituksen sihteerintoimen vakinaiseen palkkasääntöön luettuna 15 palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan. Toimen haltijaksi valittiin sitä avoimeksi julistamatta varatuomari I. Nordberg, joka oli hoitanut hallituksen sihteerintehtäviä syyskuun 1 p:stä 1929⁴⁾.

Väkijuomaliikkeen tarkastajaksi valittiin⁵⁾ kertomusvuoden loppuun 121 hakijasta everstilutnantti W. Sandman.

Sittemmin määrättiin⁶⁾ everstilutnantti Sandman vuoden 1933 alusta toistaiseksi yhden kuukauden molemminpuolisin irtisanomisajoin, mutta enintään mainitun vuoden loppuun hoitamaan väkijuomaliikkeen tarkastajanvirkaa Helsingissä ehdoin, että hänellä ei ollut oikeutta niihin etuihin, joita kaupungin virkasääntö ja muut säännökset ja määräykset kaupungin viranhaltijoille myönsivät.

Kunnallispormestarin kesäloma. Maistraatille osoittamassaan kirjelmässä kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistutettavaa sen johdosta, että varatuomari C. Oker-Blom määrättiin hoitamaan kunnallispormestarinvirkaa heinäkuun 4—31 p:nä, jolloin viran vakinaisella haltijalla A. Castrénilla oli kesälomansa.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavia luontoissuorituksia koskevan lain määräämien ravinto- ja rehuannoksien hinnoituksesta valtuusto majoituslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatiman laskelman mukaisesti päätti⁸⁾ ehdottaa, että perusravintoannoksen hinnaksi miestä ja päivää kohden vuonna 1933 määrättäisiin 6:18 markkaa, mistä määrästä aamiaisen korvaukseksi sopisi laskea 2:16 markkaa, päivällisen 2:78 markkaa ja illallisen 1:24 markkaa, sekä normaalirehuannoksen hinnaksi hevosta kohden päivässä 9:31 markkaa.

Kansalaisoikeudet. 115 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi⁹⁾ ja 7 tapauksessa ehdotti evättäväksi anomuksia, jotka koskivat Suomen kansalaisoikeuksien myöntämistä; 2 tapauksessa valtuusto ei katsonut asiakseen antaa lausuntoa tämänlaatuisista anomuksista. Ensiksi mainituista tapauksista 37 koski Saksan, 25 Ruotsin, 17 ent. Venäjän, 16 Viron, 5 Neuvostovenäjän, 4 Italian, 2 Tanskan, 2 Puolan, 2 Latvian, 1 Liettuan, 1 Alankomaiden, 1 Kreikan, 1 Kanadan ja 1 Pohjoisamerikan Yhdysvaltain kansalaisia.

¹⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. v:lta 1925 s. 132. — ²⁾ Kvsto 4 p. toukok. 20 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 14 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1929 kert. s. 124*. — ⁵⁾ Kvsto 23 p. maalisk. 9 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 16 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. kesäk. 7 §. — ⁸⁾ S:n 16 p. marrask. 6 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. tammik. 4 §, 10 p. helmik. 2 §, 9 p. maalisk. 3 §, 23 p. maalisk. 2 §, 13 p. huhtik. 4 §, 4 p. toukok. 2 §, 25 p. toukok. 2 §, 15 p. kesäk. 4 §, 7 p. syysk. 6 §, 21 p. syysk. 1 §, 12 p. lokak. 1 §, 26 p. lokak. 2 §, 16 p. marrask. 1 § ja 7 p. jouluk. 7 §.

Elinkeino-oikeudet. 11 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi puoltavan ja 3 tapauksessa epäävän lausunnon ¹⁾ ulkomaalaisten anomuksista, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

13 tapauksessa valtuusto puolsi ²⁾ anomuksia, jotka koskivat denaturoitujen alkoholipitoisten aineitten myyntioikeutta.

4 tapauksessa valtuusto puolsi ³⁾ anomuksia, jotka koskivat oikeutta huutokaupanpitäjän ammatin harjoittamiseen.

Väkijuomien anniskelu-oikeus. Maistraatti oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa 286 anomuksesta, jotka koskivat väkijuomain anniskelu-oikeutta, ja valtuusto päätti ⁴⁾ sosiaalihoitajan ja kunnallisen väkijuomaliikkeen tarkastajan sekä kaupunginhallituksen annettua hakemusiakirjoista lausuntonsa ⁵⁾ ehdottaa anomuksiin erinäisin ehdoin myönnyttäväksi 274 tapauksessa, mutta 12 tapauksessa sensijaan ehdottaa ne hylättäväksi.

Työnvälityksen harjoittamislupa. Maistraatille annetuissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistutettavaa sitä vastaan, että Suomalaisen teknikkojen seura r. y. järjesti maksutonta työnvälitystä jäsenilleen ⁶⁾; että yhdistys Finlands svenska kvinnoförbund kolme vuotta eteenpäin välitti työtä jäsenilleen ammatinneuvontatoimintansa yhteydessä ja kantoi siitä korvausta 10 % ensimmäisestä kuukausipalkasta, ei kuitenkaan enempää kuin 100 markkaa ⁶⁾; että Suomen kähertäjäin liitto r. y. harjoitti maksutonta työnvälitystä jäsenilleen ⁶⁾; että Kontorens platsförmedling r. f. niminen yhdistys välitti työtä omille jäsenilleen ja kantoi siitä 50 markan, säälittävässä tapauksissa 25 markan ilmoittautumismaksun sekä välitysmaksun, joka oli harkinnan mukaan 25—50 markkaa, 100 markkaa, 200 markkaa, 300 markkaa tai 400 markkaa välitetyn paikan kuukausipalkan ollessa vastaavasti alle 1,000 markan, 1,000 markkaa, 2,000 markkaa, 2,001—4,000 markkaa, 4,001—6,000 markkaa tai 6,001 markkaa ⁷⁾; että Kulutusosuuskuntien keskusliitto r. y. makсутta välitti työntekijöitä jäsenosuuskunnilleen ⁸⁾; sekä että Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys jatkuvasti kolmen vuoden aikana välitti työpaikkoja alaikäisille pojille ja sen lisäksi myöskin yhdistykseen kuuluville täysi-ikäisille miehille ⁹⁾.

Sitävastoin kaupunginvaltuusto ehdotti ¹⁰⁾ evättäväksi Suomen hotelli-, matkailijakoti-, ravintola- ja kahvilaliikkeenharjoittajain liiton r. y. anomuksen saada vahvistetusta maksusta välittää palveluskuntaa myöskin liittoon kuulumattomille työnantajille.

Oikeus kiinteistön omistamiseen. 3 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ¹¹⁾ ulkomaalaisten anomuksia, jotka koskivat oikeutta kiinteistön omistamiseen maassa.

Vuokra-autojen taksat. Suomen autoilijaliiton r. y. Helsingin paikallisyhdistys oli maistraatilta anonut, että vuokra-autojen perus- ja ajokilometrimaksuja Helsingissä korotettaisiin 1 markka. Esitystä oli puoltanut Suomen automobiili- ja kauppiaitten liitto, mutta vastustanut Helsingin autoili-

¹⁾ Kvsto 20 p. tammik. 3 §, 10 p. helmik. 3 §, 23 p. maalisk. 1 §, 13 p. huhtik. 5 §, 4 p. toukok. 3 §, 15 p. kesäk. 6 §, 7 p. syysk. 7 §, 12 p. lokak. 2 §, 26 p. lokak. 3 § ja 7 p. jouluk. 8 §. — ²⁾ S:n 20 p. tammik. 29 §, 10 p. helmik. 28 §, 9 p. maalisk. 32 §, 4 p. toukok. 31 §, 25 p. toukok. 25 §, 15 p. kesäk. 49 §, 12 p. lokak. 28 §, 16 p. marrask. 29 § ja 7 p. jouluk. 40 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 4 §, 25 p. toukok. 1 § ja 15 p. kesäk. 5 §. — ⁴⁾ S:n 7 p. jouluk. 14 §. — ⁵⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 21. — ⁶⁾ Kvsto 13 p. huhtik. 6 §. — ⁷⁾ S:n 4 p. toukok. 1 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. toukok. 3 §. — ⁹⁾ S:n 26 p. lokak. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. toukok. 3 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. tammik. 2 §, 9 p. maalisk. 2 § ja 12 p. lokak. 3 §.

jat r. y. niminen yhdistys, joka samalla oli lausunut toivomuksen, että taksamittarien sinetöiminen uskottaisiin poliisiviranomaisille ja toimitettaisiin maksutta. Näistä esityksistä pyydettiin lausuntoa kaupunginvaltuustolta, joka antamassaan vastauksessa katsoi, että taksojen pohjamaksujen korotus oli hyvin paikallaan, koska sekä polttoaineen että varaosain hinnat olivat tuntuvasti kohonneet, jota vastoin ajokilometrimaksu olisi pysytettävä ennallaan, koska ajaminen vuokra-autoilla muutoin kävisi niin kalliiksi, että se peloittaisi yleisöä käyttämästä niitä. Ehdotusta taksamittarien sinetöimisen siirtämisestä poliisiviranomaisten tehtäväksi valtuusto ei voinut puoltaa, koska sen mielestä oli paljoka tarkoituksenmukaisempaa, että tämän toimituksen samoin kuin siihenkin asti suorittivat tarkastajat, jotka itse koeajossa ohjasivat autoa ja silloin voivat tarkistaa sen kuntoisuuden. Koko sinetöimismaksun poistamista ei myöskään pidetty sopivana, mutta sen alentamista vastaan valtuustolla ei ollut mitään huomautettavaa.

Taksojen muuttaminen edellytti oikeastaan taksamittarienkin muuttamista, mutta koska tästä aiheutuisi autonomistajille ylimääräinen meno, jota välttävänä pulakautena oli vältettävä, ja koska palaaminen alempiin taksoihin oli odotettavissa epänormaalisen valuuttatilanteen parannuttua ja autoilijanammattin kustannusten sen johdosta alennuttua, kaupunginvaltuusto ehdotti ¹⁾, että taksamittarit saisivat jäädä ennalleen ja että niihin ainoastaan kiinnitettäisiin painettu ilmoitus, jonka mukaan mittarin näyttämään maksuun oli lisättävä 1 markka. Kaupunginvaltuuston lausunto päättyi seuraaviin ehdotuksiin:

että vuokra-autojen pohjamaksuja kummassakin luokassa korotettaisiin 1 markka;

että ehdotus taksamittarien sinetöimisen siirtämisestä poliisiviranomaisille hylättäisiin;

että taksamittarien sinetöimismaksu alennettaisiin 25 markasta 10 markkaan; sekä

että taksamittareita ei määrättäisi muutettaviksi, vaan autonomistaja velvoitettaisiin kiinnittämään niihin ilmoitus, jonka mukaan mittarin osoittamaan määrään oli lisättävä 1 markka pohjamaksua.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto lausui toivomuksen, että vaikean taloudellisen tilanteen johdosta autonomistajia heidän autojensa katsastuksissa ei velvoitettaisi suorittamaan niissä havaittujen vähäisten vikain kohtuuttoman kalliita korjauksia, elleivät viat olleet koneistossa, ohjauslaitteissa tai jarrussa.

Munkkiniemen yhdyskunnan oikeus siltamaksun perimiseen. Huopalahden kunnan kunnanvaltuuston anottua Uudenmaan läänin maaherralta, että Munkkiniemen yhdyskunnan rakennusjärjestykseen lisättäisiin määräys, jolla mainittu yhdyskunta oikeutettaisiin asianmukaisesti vahvistetun taksan mukaan perimään kohtuullinen maksu niillä silloilla, joita yhdyskunta yleistä liikennettä varten oli rakennuttanut vesistön poikki, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ anomuksesta antamassaan lausunnossa tuoda esiin pääkohdittain seuraavaa:

Puheena oleva anomus, joka tosin tarkoitti yleistä siltamaksujen kantamisoikeutta, koski tällä hetkellä ainoastaan Munkkiniemen ja Meilahden välistä siltaa, mutta siihen myöntymistä voitaisiin vastedes käyttää hyväksi muillakin yhdyskunnan kunnossapitämällä silloilla, jotka olivat luovutetut

¹⁾ Kvsto 23 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 20 p. tammik. 9 §.

yleiseen liikenteeseen. Helsingin kaupungin täytyi kuitenkin vastustaa päätöstä, jolla saattoi olla tällaiset seuraukset. Jo kaupungin ja Munkkiniemen välinen paikallisliikenne oli erittäin tärkeä pääkaupungille, jonka väestö varsinkin kesäisin käytti Munkkiniemeltä virkistyspaikkanaan ja silloin joutui kulkemaan Munkkiniemen sillan yli vievää tietä, sillan, joka vuosikymmeniä oli ollut sekä jalka- että ajoliikenteen ainoa Pikkuhuopalahden yli kulkeva, kaupungin ja Munkkiniemen välinen yhdysväylä. Kaupunki oli osoittanut harrastustaan tätä liikennettä kohtaan suorittaessaan tuntuvia kustannuksia vaativia tienparannustöitä Meilahdessa. Tärkeämpää oli kuitenkin, että sikäli kuin Munkkiniemen tieverkko laajeni, kyseinen liikennereittikin sai yhä suuremman merkityksen, ja jos suunniteltu siltayhteys Leppävaaraan saatiin aikaan ja sitten kun teiden liittyminen kaupungin katuverkostoon oli järjestetty, siitä tuli eräs pääkaupungin suurimpia maaseudulle johtavia liikenneväyliä. Sama koski n. s. Espoon tietä, ja tuntui selvältä, ettei sellaista liikenne-estettä kuin siltamaksujen kantoa saanut asettaa kaupungin vastaiselle valtareitille. Kaupunginvaltuuston käsityksen mukaan ei sitäpaitsi niillä perusteilla, joihin Munkkiniemen yhdyskunta oli nojautunut saadakseen toivomansa oikeuden, ollut riittävää tukea voimassa olevassa lainsäädännössä. Kuten laamanni J. Ugglan kunnallisvaltuuston esitykseen liitettyssä mietinnössään oli lausunut, oli toukokuun 3 p:nä 1927 annettu tielaki kumonnut siltarahain kantamisoikeuden yleisillä maanteilla. Tie, jonka osa Meilahden ja Munkkiniemen välinen siltatieoikeudellisesti oli, oli alkujaan ollut yksityinen tie, mutta oli sittemmin menettänyt tämän luonteensa, kun se oli luovutettu yleiseen käyttöön sekä myöskin otettu Munkkiniemen yhdyskunnalle vahvistettuun rakennuskaavaan. Laamanni Ugglan mielestä ei tietä tällä hetkellä voitu lukea mihinkään tielaissa mainittuun yleisten teiden ryhmään (maantiet, kunnantiet ja kylätiet), vaan oli sitä, niin kauan kuin kunnossapitovelvollisuus ei ollut lopullisesti ratkaistu, pidettävä erikoisasemassa. Munkkiniemen yhdyskunnalle vahvistetun rakennusjärjestyksen mukaan oli tosin yhdyskunnan tai asianomaisten tonttien omistajien velvollisuutena huolehtia tällaisten, maanomistajan toimesta kuntoonsaatettujen teiden kunnossapidosta viimeistään siitä lähtien kun ne luovutettiin yleiseen liikenteeseen, mutta tällaista tien kunnossapitovelvollisuuden siirtymistä ei ollut tapahtunut puheena olevassa tapauksessa yhdyskunnan heikon taloudellisen aseman takia. Koska kuitenkin anottu lisäys yhdyskunnan rakennusjärjestykseen tarkoitti yhdyskunnan oikeuttamista siltamaksun kantamiseen, johtui tästä, että yhdyskunnalla oli tarkoituksena ryhtyä huolehtimaan ainakin sillan kunnossapidosta, ja koska taajaväkiset yhdyskunnat tieoikeudellisesti rinnastettiin maalaiskuntien kanssa, tuli tie kunnossapitovelvollisuuden siirryttyä ja maaherran vahvistettua siirron siltä osaltaan, jolla silta sijaitsi, kunnalliseksi eli yleiseksi tieksi. Laamanni Ugglakin tuli lausunnossaan siihen lopputulokseen, että maanomistaja, Aktiebolaget M. G. Stenius osakeyhtiö, ei voinut yksityisoikeudellisessa järjestyksessä vaatia tien käytöstä mitään maksuja eikä saada kunnossapitoavustusta ottamalla maksuja yleisestä liikenteestä. Sen sijaan hän katsoi, että Munkkiniemen yhdyskunta erinäisin edellytyksin tässä tarkoituksessa yhdyskunnan rakennusjärjestykseen otetun määräyksen nojalla voi saada oikeuden siltamaksujen kantamiseen vahvistetun taksan mukaan yhdyskunnalle tien kunnossapitovelvollisuudesta aiheutuvan rasituksen keventämiseksi. Sanotut edellytykset olivat a) että yhdyskunta otti sillan sekä siihen liittyvän tienosuuden kunnossapidettäväkseen; b) että

yhdyskunnan valtuusto vahvisti tarpeellisen lisämääräyksen rakennusjärjestykseen; c) että maaherra vahvisti muutoksen; d) että yhdyskunnan valtuusto tämän perusteella päätti ryhtyä kantamaan taksanmukaista siltamaksua; sekä e) että maaherra alistustietä vahvisti viimeksi mainitun päätöksen.

Kysymyksen ydin oli, voitiinko toukokuun 3 p:nä 1927 vahvistetun tielain poistamat yleisen tien siltamaksut lain 92 §:n nojalla ottaa käytäntöön taajaväkisessä yhdyskunnassa.

Laamanni Ugglan lausunnossaan esittämä tielain pykälän tulkinta oli kaupunginvaltuuston mielestä tuskin oikea. Siihen perustuva siltamaksun käytäntöönottaminen tuntui olevan ristiriidassa lainsäädännön osoittaman kehityksen kanssa. Vuoden 1918 tielaki poisti yleisillä teillä kannettavat siltamaksut, ja voimassa oleva, vuonna 1927 säädetty tielaki kielsi niiden kantamisen sekä kunnan- että kyläteillä. Taksoja koskevat nykyään voimassa olevassa tielaissa ainoastaan sen 89 §:ään sisältyvät määräykset, jotka käsittelevät kunnantiellä olevan lautan taikka lossin käyttämistä. Vuoden 1918 tielain vastaava määräys, sen 42 §:n 4 mom., käsitti myöskin siltamaksun. Lainsäädäntö on siis tässä suhteessa määrätietoisesti kehittynyt siihen suuntaan, että siltamaksut poistetaan tielainsäädännöstä, jotenka lainsäätäjän tarkoituksena tuskin lienee ollut tehdä tielain 92 §:n määräyksellä mahdolliseksi poikkeamista tästä yleisestä periaatteesta. Tätä katsantokantaa tuki sekin seikka, ettei lainsäätäjä ollut jättänyt kysymystä tierasituksen tasoittamisesta huomioon ottamatta, vaan oli poistaessaan siltamaksujen kantamisoikeuden samalla tehnyt mahdolliseksi valtionavun saamisen niin hyvin kunnan- ja kyläteiden kuin kaupunkien ja kauppaloiden alueilla olevien teiden ja siltojen rakentamiseen ja kunnossapitämiseen. Näin ollen ei sanottua 92 §:ää tuntunut olevan tulkittava väljemmin kuin sen sanamuoto nimenomaan salli, s. o. teki mahdolliseksi poiketa tielain määräyksistä, mikäli ne koskivat teiden rakentamista ja kunnossapitoa, mitkä rasitukset rakennusjärjestyksen säädösten mukaan voidaan, samaten kuin kaupungissa tai kauppalassakin, siirtää kunnalta yksityisille tonttien omistajille, tien tälöin kuitenkin muuttamatta yleisen tien tai kadun luonnettaan.

Kun Munkkiniemen kunnanvaltuutettujen anomuksen tueksi kenties voitiin tuoda esiin, että Helsingin kaupunki kantoi siltamaksua Kulosaaren sillalla, kaupunginvaltuusto katsoi tarpeelliseksi huomauttaa, että näitä kahta tapausta tuskin saattoi rinnastaa keskenään. Kuten laamanni Ugglan edellä mainitussa lausunnossaan oli huomauttanut, perustui Helsingin kaupungin oikeus siltamaksun kantamiseen Kulosaaren sillalla siihen seikkaan, että sillan entiselle omistajalle toimilupasopimuksella oli myönnetty mainitun maksun kantamisoikeus, joka sitten siirtyi kaupungille sen lunastaessa sillan omakseen.

Edellä lausuttuun viitaten kaupunginvaltuusto anoi, että maaherra epäisi Huopalahden kunnanvaltuuston anomuksen Munkkiniemen yhdyskunnan oikeuttamisesta eräissä tapauksissa kantamaan siltamaksuja, minkä oikeuden kunnanvaltuusto oli ajatellut sisällytettäväksi yhdyskunnan rakennusjärjestykseen.

Kaupunkiin rajoittuvien alueiden poliisihoito. Sisäasiainministeriön toimeksiannosta eräs ministeriön asettama komitea oli laatinut Helsingin kaupunkiin rajoittuvien alueiden poliisitoimen järjestämistä koskevan mietinnön, jossa huomautettiin, että kyseisessä poliisihoidossa oli havaittavissa suuria epäkohtia ja puutteita: poliisimiehistö oli liian vähälukuinen, pidä-

tettyjen henkilöiden säilytyspaikkoja liian harvassa ja teknillisten apuneuvojen puute ilmeinen. Edelleen yhtenäisen asutusalueen jakautuminen useihin itsenäisiin poliisihallintopiireihin aiheutti tuntuva haittaa tarkoituksemukaiselle poliisihoidolle. Komitean mielestä oli Oulunkylän ja Huopalahden kunnat, Haagan kauppala sekä Konalan ja Talin kylät, Pakinkylä, Tuomarinkylä, Viikin latokartano, Herttoniemi, Kulosaari, Puodinkylä, Degerö, Santahamina, Malmi ja Tapanila sekä Suomenlinna poliisihoidon suhteen ydistettävä ja niitä varten luotava kaupungin poliisilaitoksen yhteydessä toimiva n. s. esikaupunkipoliisi. Esikaupunkipoliisille kuuluisivat edellä luetelluilla alueilla samat tehtävät, jotka kaupungissa kuuluivat kaupunginpoliisille, kun taas Malmin nimismiespiirin apulaisnimismies, kunnes alueet oli liitetty Helsingin kaupunkiin, hoitaisi alueliitoksen tapahduttua kaupunginviskaalinvirastolle siirtyvät syyttäjän tehtävät. Esikaupunkialueiden kameraaliset tehtävät hoitaisi nimismies. Ehdotuksen mukaan esikaupunkipoliisi jaettaisiin viiteen vartiopiiriin, nimittäin Herttoniemen, Malmin, Oulunkylän, Haagan ja Suomenlinnan piireihin, joilla kullakin olisi vartiokonttorinsa, minkä lisäksi Tapanilaan, Pukinkylään, Pakinkylään, Pitäjänmäelle ja Munkkiniemeen järjestettäisiin vartiotuvat. Esikaupunkipoliisiin kuuluisi 92 viranhaltijaa, mikä määrä vallitsevan pulakauden ajaksi voitaisiin supistaa 72:een. Edellä mainituista poliisivartiopiireistä ainoastaan Suomenlinna kunnallisessa suhteessa kuului Helsingin kaupunkiin, ja kunnes muutkin alueet oli liitetty kaupunkiin, valtio oli velvollinen yksin suorittamaan esikaupunkipoliisin järjestämisestä ja ylläpitämisestä aiheutuvat kustannukset. Komitea oli ehdottanut uudelleenjärjestelyn toteuttavaksi asteittain viiden vuoden kuluessa alla mainittua järjestystä noudattaen: Herttoniemen vartiopiiri, Malmin vartiopiiri, Oulunkylän, Haagan ja Suomenlinnan vartiopiirit.

Tästä ehdotuksesta vaaditussa lausunnossa kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ ilmoittaa Uudenmaan läänin maaherralle, ettei sillä ollut sitä vastaan mitään huomautettavaa edellyttäen, ettei sen toteuttaminen silloisissa oloissa aiheuttanut kaupungille kustannuksia.

Väkijuomain myyntiohjelma Helsingissä. Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin hallintoneuvosto ilmoitti aikovansa avata Helsingissä 9 myymälää, joissa myytäisiin kaikenlaisia väkijuomia, sekä n. 25 myymälää, joissa myytäisiin joko yksinomaan viinejä, viinejä ja olutta tai vain olutta, sekä katsoneensa sopivaksi sijoittaa edelliset myymälät seuraaviin paikkoihin: Kaisaniemen- ja Mikonkatujen kulmauksen tienoille; Kauppatorin lähistölle; Heikin- ja Yrjönkatujen väliselle alueelle; Viisikulman tienoille; Runebergin- ja Museokatujen kulmauksen tienoille; Albertinkadun n:oon 34 (päämyymälä); Hakaniementorin luo; Helsingin- ja Fleminginkatujen kulmauksen tienoille; sekä Sturen- ja Mäkelänkatujen kulmauksen tienoille.

Anniskelupaikoiksi hallintoneuvosto oli suunnitellut ravintolat, joille ravintolaliikettä koskevien säännösten mukaan oli myönnetty oikeus tällaisen liikkeen harjoittamiseen. Käytännössä ei kuitenkaan kävisi mahdolliseksi myöntää läheskään kaikille ravintoloille anniskeluoikeuksia, mutta hallintoneuvosto piti suotavana, että hyväksytyillä ravintoloilla periaatteellisesti katsottaisiin olevan oikeus anniskelun harjoittamiseen, jos hallintoneuvosto katsoi voivansa sen niille myöntää. Tämän periaatteen omaksuminen helpottaisi kyseisten asiain käsittelyä, koska hallintoneuvosto sen

¹⁾ Kvsto 6 p. lokak. 5 §.

nojalla saattoi ratkaista asian jokaisen ravintolan kohdalta erikseen ilman että sen joka kerta tarvitsi hankkia kaupunginvaltuuston lausuntoa.

Edelleen hallintoneuvosto ilmoitti aikovansa myöntää I luokan ravintoloille oikeuden kaikkien Osakeyhtiö Alkoholiliike aktiebolagin kaupan pitämien väkijuomalajien anniskelemiseen; II luokan ravintoloille oikeuden oluen ja mietojen viinien anniskelemiseen; sekä III luokan ravintoloille ainoastaan oluen anniskelu-oikeuden. Poikkeustapauksissa hallintoneuvosto aikoi eri anomuksesta harkintansa mukaan myöntää II ja III luokan ravintoloille oikeuksia muidenkin väkijuomain anniskelemiseen hallintoneuvoston määräämissä rajoissa ja sen asettamin ehdoin. Anniskelu olisi luvallinen ainoastaan laissa tai lain nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä määrätyin edellytyksin.

Tästä ohjelmasta hallintoneuvosto pyysi lausuntoa kaupunginvaltuustolta, joka antamassaan vastauksessa ilmoitti¹⁾ voivansa yhtyä siihen ehdoin, että Kauppatorin läheisyyteen suunniteltu myyntipaikka sijoitettiin tämän torin eteläpuolelle, niin ettei se joutunut työnvälitystoimiston välittömään läheisyyteen, sekä että väkevien juomain myyntipaikkaa ei avattu Sörnäisten satamaradan pohjoispuolella olevalle verraten harvaan asutulle alueelle. Sen sijaan voitaisiin eteläisiin kaupunginosiin, esimerkiksi Tehtaankadun seuduille, perustaa yksi myymälä lisää. Samalla kaupunginvaltuusto lausui toivomuksen, että sille vastedes varattaisiin tilaisuus lausuntonsa antamiseen myynti- ja anniskelupaikkain lukumäärää ja sijoitusta sekä niissä myytäviä tai anniskeltavia väkijuomalajeja koskevista muutosehdotuksista, ja lopuksi yleisenä toivomuksena, että väkijuomamyymälöitä ei sijoitettaisi koulujen välittömään läheisyyteen.

Lopuksi kaupunginvaltuusto huomautti, että sen mielestä II luokan ravintoloille, jotka eivät harjoittaneet kahvilaliikettä, oli myönnettävä samat anniskelu-oikeudet kuin I luokan ravintoloille.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1932 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi²⁾ kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin sekä heidän varamiehikseen pankinvirkailija B. Armfeltin ja metallityöntekijä G. Anderssonin.

Vuositilintarkastajain vaali. Kaupungin vuoden 1932 hallinnon ja tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi³⁾ toimistonjohtaja A. Edbergin, kamreeri V. Houghbergin, ent. kaupunginreviisorin G. Winterin, pankinjohtaja W. Ewersin, taloudenhoitaja T. A. Lassilan, valantehneen tilintarkastajan J. A. Somerin, professori I. V. Kaitilan, toimittaja A. Aallon, varatuomari N. A. Lahtisen, järjestösihteeri E. Sallilan, asioitsija V. Ruohosen ja toimittaja A. E. Leinon sekä tilintarkastajain varamiehiksi pankinvirkailija A. E. Monnbergin, valtiotieteiden kandidaatin P. H. Schybergssonin, konttoripäällikkö F. Smedbergin, pankinprokuristi B. Halleenin, filosofianmaisteri S. J. Liedon, ent. lehtori E. O. Malmbergin, pankinjohtaja O. Hj. Hultinin, kamreeri T. H. Vilppulan, pankinvirkailija W. Roslanderin, toimittaja K. Kukoksen, kassanhoitajatar M. Sinisalon ja konttoripäällikkö K. W. Leinon.

Valtion ja Helsingin kaupungin yhteisen sairaalakomitean jäseneksi toimittaja A. Huotari-vainajan tilalle valittiin⁴⁾ vt Sallila.

Temppeliaukiolle suunniteltu kirkko. Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelis-luterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunta ilmoitti

¹⁾ Kvsto 9 p. maalisk. 10 §. — ²⁾ S:n 25 p. toukok. 22 §. — ³⁾ S:n 7 p. tammik. 1 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. tammik. 25 §.

aikovansa toimeenpanna TempPELLIAUKIOLLE suunnitellun kirkkorakennuksen sijoittamiskilpailun sekä valinneensa tämän kilpailun palkintolautakuntaan eversti O. Ehrströmin, tuomiorovasti A. W. Kuusiston, arkkitehti A. Nybergin ja professori O. Tarjanteen, minkä ohessa kirkkohallintokunta anoi, että kaupunginvaltuusto valitsisi kaupungin edustajan samaan kilpailulautakuntaan. Tähän myöntyen kaupunginvaltuusto uskoi¹⁾ puheena olevan tehtävän puheenjohtajalleen Lindforsille sekä kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Brunilalle.

Hallitusten ja lautakuntain täydentäminen. Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajaksi paikkakunnalta muuttaneen filosofianmaisteri I. Sarkasen sijaan valittiin²⁾ vt Hämäläinen.

Toimittaja A. Pohjanmaa vapautettiin³⁾ anomuksestaan verotusvalmistelukunnan jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi neiti E. Paasio.

Johtaja G. Idström vapautettiin⁴⁾ anomuksestaan palotoimikunnan jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin vt Nybergh.

Lääketieteenkandidaatti J. Heikkiselle myönnettiin⁵⁾ anomuksestaan vapautus kaupungin sairaalain hallituksen jäsenyydestä ja hänen seuraajakseen valittiin lääketieteenlisensiaatti T. V. Jääskeläinen. Saman hallituksen jäseneksi valittiin⁶⁾ edesmenneen rouva H. Seppälän sijaan taloudenhoitaja J. Klami.

Ruotsinkielisen työväenopiston johtokunnan jäseneksi valittiin⁷⁾ edesmenneen professori J. E. Rosbergin tilalle rehtori C. Sanmark.

Koska Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan jäsen arkkitehti E. Fabritius oli valittu mainitun säätiön taloudenhoitajaksi, jona hän oli johtokunnan itseoikeutettu jäsen, kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ valita johtokunnan uudeksi jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi rehtori F. Freudenthalin.

Toimittaja J. Peräläis-vainajan sijaan valittiin⁹⁾ kaupunginkirjaston johtokuntaan jäseneksi vt Railo.

Puhtaanapitohallituksen jäseneksi valittiin¹⁰⁾ heinäkuun 11 p:nä kuolleen rakennusmestari A. W. Malmin sijaan vt Huhtala.

Kaupunginhallituksen jäseniksi vuodeksi 1932 valittiin¹¹⁾ vtt Halme, Helo, Hjelmman, Janatuinen, Norrmén, Ramsay, Salovaara, Suolahti ja Udd sekä vtn Hjelmmanin anomuksestaan vapauduttua¹²⁾ tästä tehtävästä hänen sijaansa vt Rydman.

Muiden kunnallisten hallitusten ja lautakuntain jäsenten vaali. Muiden kunnallisten hallitusten ja lautakuntain puheenjohtajiksi, varapuheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi valittiin¹³⁾ seuraavaksi toimikaudeksi alla mainitut henkilöt:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi lakitieteenkandidaatti E. Erkko, toimittaja A. E. Leino ja filosofiantohtori B. Nybergh sekä varajäseniksi johtaja Y. Koskelainen, insinööri F. Kreander ja toimittaja K. Kukkonen;

kiinteistölautakuntaan: puheenjohtajaksi johtaja Y. Harvia sekä jäseniksi veturinkuljettaja F. W. Gröndahl, professori E. Linkomies, johtaja

¹⁾ Kvsto 7 p. syysk. 35 §; ks. myös tämän kert. s. 16. — ²⁾ Kvsto 21 p. syysk. 18 §. — ³⁾ S:n 25 p. toukok. 19 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. maalisk. 25 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. huhtik. 20 §. — ⁶⁾ S:n 15 p. kesäk. 22 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. huhtik. 19 §. — ⁸⁾ S:n 26 p. lokak. 21 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. tammik. 26 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. syysk. 26 §. — ¹¹⁾ S:n 7 p. tammik. 1 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. tammik. 24 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. jouluk. 2 ja 4 §.

C. Neovius, ylijohtaja J. O. Peurakoski, järjestösihteeri E. Sallila, johtaja T. Salmio, insinööri E. von Schantz ja työnvälitysneuvoja T. Uski;

kotitalouslautakuntaan: puheenjohtajaksi tarkastaja M. Sillanpää ja jäseniksi rouva H. Brander, rouva H. Gebhard, kotitalousopettajatar A. Huotari ja arkkitehti S. Lagerborg-Stenius;

satamalautakuntaan: puheenjohtajaksi kauppaneuvos I. Lindfors ja jäseniksi satamatyöntekijä U. Ilmanen, merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, vuorineuvos K. A. Paloheimo, filosofiantohtori H. Ramsay, varastonhoitaja K. V. Saxell ja merikapteeni A. Wihuri;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: puheenjohtajaksi ammattienylitarkastaja O. A. Pyykkö, varapuheenjohtajaksi toimittaja M. Paasivuori, vakinaisiksi jäseniksi johtaja W. Korhonen, insinööri P. Kyrenius, monttööri L. Mikkonen ja eristäjä K. R. Saarnijärvi sekä varajäseniksi rappari H. Hautala ja kamreeri O. Tiderman;

kaupungin irtaimen omaisuuden ivaenttaajiksi: kamreeri V. Apajalahti, maalarimestari H. A. Bergström, konttoripäällikkö K. E. Grönlund, rouva E. Hämäläinen, kirjaltaja A. Karvosenoja, johtaja K. V. Kyrklund, kansakoulunopettaja J. A. Tarpila, kirjeenkantaja B. Wäisänen ja työmies J. Väättäinen;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiehiksi: rakennusmestari T. Backberg, tullipäällysmies A. Forsström, maalari K. Ollila, rakennusmestari G. Welroos ja viilaja F. A. Åkerman;

kaupunginkassan tarkastusmiehiksi: kamreeri V. Hougberg ja konttoristi E. Jokinen sekä heidän varamieheksien asiamies V. Ahde ja kamreeri S. Ehrstedt;

taksoituslautakuntaan: jäseniksi konttoripäällikkö K. R. Bergbom, vanh. hallitussihteeri E. von Bonsdorff, kamreeri R. Estlander, varatuomari B. von Fieandt, maalarimestari A. Haanoja, everstilutnantti Hj. Honkanen, työnjohtaja H. P. Kalervo, kirjaltaja V. P. J. Kalervo, johtaja N. Kavaleff, konttoristi L. Lehto, kutoja O. Leinonen, varatuomari K. A. A. Linturi, sähkötyömies T. Mutikainen, kauppaneuvos A. Nyman, neiti E. Paasio, konttoripäällikkö G. Pätynen, asioitsija V. Ruohonen, varatuomari U. Rusk, kansakoulunopettaja J. A. Tarpila, kelloseppä J. Valvio ja hovi-oikeudenauskultantti V. Wirtanen;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi vakuutusvirkailija J. Ahokas, protokollasihteeri G. W. Boijer, ylikamreeri K. M. Lassila, johtaja R. Laurén, filosofianmaisteri T. Olin, kirjaltaja E. Pihl, eristäjä K. R. Saarnijärvi ja nuor. hallintosihteeri I. Toivanen;

julkisivupiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi professori O. Tarjanne ja toimittaja H. Uksila;

holhouslautakuntaan: jäseneksi vuosiksi 1933—36 kanslianeuvos I. Groundstroem;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. Helo, varatuomari S. Ilmanen, vanh. oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomari S. T. Mannermaa ja rouva M. Schulz-Cajander;

urheilulautakuntaan: jäseniksi palopäällikkö W. Bergström, lehtori V. Laherma, lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman, kamreeri T. H. Vilppula ja kapteeni K. H. Öhman;

ammattioppilaslautakuntaan: puheenjohtajaksi insinööri E. Söderman, varapuheenjohtajaksi Suomen kirjatyöntekijäin liiton asiamies A. J. Hellström, jäseniksi maalarimestari A. Haanoja, varastonhoitaja J. W. Laine,

kultaseppä O. Lindroos ja kirjansitoja E. Merikoski sekä varajäseniksi rouva L. Ahmala, insinööri F. Kreander, kirjapainonjohtaja J. K. Paasio ja vaatturi R. Virta;

palotoimikuntaan: jäseniksi muurari H. Ahmala, viilaaja Hj. Blomqvist, insinööri E. Lukander, filosofiantohtori B. Nybergh ja varatuomari L. Pesonen;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseneksi lääketieteenlensiaatti S. Savonen ja varajäseneksi lakitieteenkandidaatti E. Kytömaa vuoden 1933 loppuun, mihin ajankohtaan myöskin vuonna 1930 valittujen viiden jäsenen ja viiden varajäsenen tuli pysyä toimissaan;

kaupungin sairaalain hallitukseen: jäseniksi rakennusmestari P. Astikainen, lääketieteenlensiaatti T. V. Jääskeläinen, taloudenhoitaja J. Klami, ens. kaupunginlääkäri F. Hisinger, dosentti F. Langenskiöld, filosofiantohtori B. Nybergh, arkkitehti W. G. Palmqvist ja lääketieteen- ja kirurgiantohtori E. Suolahti, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin dosentti Langenskiöld ja varapuheenjohtajaksi lääketieteen- ja kirurgiantohtori Suolahti;

köyhäinhoitolautakuntaan: puheenjohtajaksi insinööri F. Kreander ja varapuheenjohtajaksi pianoteknikko J. Virtanen;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi rouvat A. Huotari ja M. Huttunen, toimittaja K. Kukkonen, oikeusneuvosmies T. Nilsson, professori M. Ruuth, kirjanpitäjä B. Tabelle ja professori A. Ylppö, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Ruuth ja varapuheenjohtajaksi rouva Huotari;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan: jäseniksi rouva E. Ivalo, kansakoulunopettaja A. Jansson, ylikonemestari G. A. Lemström, johtaja L. Lyytikäinen, kirjaltaja I. Mattila ja ompelijatar M. Paaso, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin rehtori M. Sergelius;

suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. Böök, johtaja Y. Koskelainen, johtaja R. Liukkonen, kivityömies O. Nuutinen, filosofianmaisteri P. Railo ja toimittaja Y. Räisänen sekä varajäseniksi konttoristi P. Kivi ja vanhempi lehtori B. Malmio;

ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan: jäseniksi toimittaja K. A. Fagerholm, filosofiantohtori J. af Forselles, vanhempi lehtori A. Mickwitz, rehtori C. Sanmark, libristi F. Sundqvist ja viilaaja F. A. Åkerman sekä varajäseniksi toimitsija S. O. Andersson ja lehtori J. Forsman;

lastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rouva Th. Hanemann, lääketieteenlensiaatti N. Jännes, rouva M. Oksanen, opettajatar L. Salovaara, lastentarhanjohtajatar S. Siirala, kättilö H. Walta ja kirkkoherra E. Wirén, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin kirkkoherra Wirén ja varapuheenjohtajaksi lääketieteenlensiaatti Jännes;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja kirjastonamanuussi A. Pettersson;

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Bergholm, rouva E. Peräläinen, alikirjastonhoitaja H. E. Pipping, filosofianmaisteri P. Railo ja filosofiantohtori H. Rengqvist;

kaupunginmuseon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. Ailio, intendentti A. Hämäläinen ja yliarkkitehti M. Schjerfbeck;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi rouva E. von Frenckell, vaatturimestari T. Hiekkaranta, kirjaltaja S. K. Leino, kauppaneuvos A. Niklander ja filosofiantohtori H. Ramsay;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi monttööri L. Mikkonen, peltiseppä A. Nuotio, insinöörit E. von Schantz ja E. Schröder sekä professori B. Wuolle, minkä ohessa puheenjohtajaksi valittiin professori Wuolle ja varapuheenjohtajaksi monttööri Mikkonen;

kaupungin yleisten töiden lautakuntaan: jäseniksi johtaja vuorineuvos C. G. Herlitz, pankinjohtaja T. Grotenfelt, toimittaja E. Huttunen, monttööri O. W. Oksanen, professori O. Tarjanne ja insinööri T. R. Vähäkallio; puheenjohtajaksi valittiin johtaja G. K. Bergman;

puhtaanapitolautakuntaan: puheenjohtajaksi ent. pankinjohtaja G. Estlander sekä jäseniksi toimittaja A. Aalto, filosofianlisensiaatti K. Huh-tala, työmies K. Kaukonen, teknikko A. G. Nyman, ylijohtaja Y. Sade-niemi ja lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman.

Teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi valittiin¹⁾ kauppaneuvos S. A. Hohenthal ja jäseniksi kaupungineläinlääkäri W. Ehrström, osastonpää-likkö F. Moisala, sähkötekniikko V. V. Salovaara ja varatuomari A. Wikström.

Jäsenet valitseminen tulo- ja omaisuusverolautakuntaan. Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua Helsingin tulo- ja omaisuusverolautakunnan jäsenmäärän kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi²⁾ puolestaan maini-tun lautakunnan jäseniksi varatuomari B. von Fieandt, everstiluutnantti varatuomari Hj. Honkasen, kirjaltaja A. Karvosenojan ja pankinvirkailija W. Roslanderin sekä heidän varamiehikseen toimittaja M. Leskisen, konttori-päällikkö G. Pätysen, asessori E. Stigzeliuksen ja asiamies M. Tammilehdon.

Jäsenet valitseminen yksityisten laitosten hallituksiin. Taideteollisuus-keskuskoulun johtokuntaan valittiin³⁾ jäseniksi arkkitehti V. Jung ja toi-mittaja K. Lehmus sekä varajäseniksi toimittaja K. Kukkonen ja ylijohtaja Y. Sadeniemi.

Ammattienedistämislaitoksen säätiön johtokunnan jäseniksi valittiin⁴⁾ teollisuusneuvos I. Killinen ja maalari J. Nikula sekä näiden varamiehiksi asiamies T. Hänninen ja porsliinitekniikko A. G. Nyman.

Helsingin teollisuuskoulun johtokunnan jäseneksi edesmenneen insi-nööri G. Souranderin sijaan valittiin⁴⁾ rakennusmestari G. Welroos.

Stiftelsen Svenska handelshögskolan i Helsingfors niminen säätiö. Myön-tyen Högre svenska handelsläroverket i Helsingfors aktiebolag nimisen yhtiön tekemään anomukseen kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ yhtiön tultua muodostetuksi säätiöksi ottaa valitakseen jäsenen säätiön hallitukseen ja va-litsi⁶⁾ siihen sittemmin jäsenensä Norrménin.

Oppikoulujen vanhempainneuvostojen valitseminen. Kaupunginvaltuusto valitsi⁷⁾ Pyhän Marian koulun ja Koulukujan kolmiluokkaisen yhteislyseon vanhempainneuvostojen jäsenet.

Kaupunginvaltuuston edustajat. Helsingin kaupungin saatua kutsun lähettää edustajansa Norden-yhdistyksen toimesta Tukholmassa syyskuun 14—19 p:nä pidettävälle Islannin viikolle kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾ valita puheenjohtajansa sekä hänen estymisensä varalta varapuheenjohta-jansa kaupungin edustajaksi mainittuun tilaisuuteen.

Kaupungin edustajaksi Hangossa elokuun 15 ja 16 p:nä pidettävään VII kaupunkikokoukseen valittiin⁹⁾ kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Lindfors ja varapuheenjohtaja Hjelmman, vtt Janatuinen, Tanner ja Tollet

¹⁾ Kvsto 12 p. lokak. 9 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 3 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 2 §.
— ⁴⁾ S:n 4 p. toukok. 18 § ja 25 p. toukok. 18 §. — ⁵⁾ S:n 7 p. syysk. 36 §. —
⁶⁾ S:n 26 p. lokak. 23 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. jouluk. 12 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. syysk. 15 §. —
⁹⁾ S:n 15 p. kesäk. 23 §.

sekä kaupunginjohtaja Tulenheimo ja heidän varamiehikseen vtt Estlander, Helo, Norrmén ja Rydman.

Elokuun 13 ja 14 p:nä Hangossa pidettävässä Suomen satamaliiton kokouksessa tuli¹⁾ puheenjohtaja Lindforsin ja vtt:n Ramsayn ja Salovaaran toimia kaupunginvaltuuston edustajina ja satamalaitoksen johtajan O. E. Jaatisen sekä vtt:n Halmeen ja Wihurin heidän varamiehinään.

¹⁾ Kvsto 15 p. kesäk. 24 §.